

Energa

GRUPA ORLEN

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok
zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku zgodne
z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi
przez Unię Europejską**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy oraz wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	13
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	13
5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	13
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	14
7. Zmiana szacunków	15
8. Nowe standardy i interpretacje	15
9. Istotne zasady rachunkowości	16
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	32
10. Linie biznesowe (Segmenty działalności)	32
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT	36
11. Przychody i koszty	36
12. Podatek dochodowy	38
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	44
13. Rzeczowe aktywa trwale	44
14. Aktywa niematerialne	49
15. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	51
16. Wartość firmy	53
17. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	53
18. Zapasy	56
19. Prawa do emisji CO ₂	56
20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	56
21. Pozostałe aktywa	57
22. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	57
23. Wynik netto przypadający na jedną akcję	59
24. Dywidendy	59
25. Rezerwy	59
Sprzedaż jednostki zależnej	61
26. Pozostałe zobowiązania	62
27. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	63
28. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	63
29. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	64
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	64
30. Instrumenty finansowe	64
31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	73
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	78
32. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	78
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	80
33. Zobowiązania inwestycyjne	80
34. Informacja o podmiotach powiązanych	80
35. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	81
36. Zarządzanie kapitałem	81
37. Aktywa i zobowiązania warunkowe	82
38. Struktura zatrudnienia	82
39. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy	82
40. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy	83

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (przekształcone)*
Przychody ze sprzedaży	10	14 016	12 401
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	30.3.1, 30.2	(324)	-
Przychody z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny		-	57
Koszt własny sprzedaży	11.1	(10 971)	(10 233)
Zysk brutto ze sprzedaży		2 721	2 225
Pozostałe przychody operacyjne	11.4	214	509
Koszty sprzedaży	11.1	(953)	(954)
Koszty ogólnego zarządu	11.1	(325)	(377)
Pozostałe koszty operacyjne	11.5	(379)	(739)
Przychody finansowe	11.6	74	77
Koszty finansowe	11.7	(268)	(696)
Udział w zysku (stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności		185	(264)
Zysk/(strata) brutto		1 269	(219)
Podatek dochodowy	12	(332)	(225)
Zysk/(strata) netto za okres		937	(444)
Przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		968	(393)
Udziały niekontrolujące		(31)	(51)
Zysk/(strata) na jedną akcję (w złotych)	23		
- podstawowy		2,34	(0,95)
- rozwodniony		2,34	(0,95)

*szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Wynik netto za okres		937	(444)
<i>Składniki, które nigdy nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>		69	(36)
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	25.1	85	(45)
Odroczony podatek dochodowy		(16)	9
<i>Składniki, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>		183	(39)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	5
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	30.6	226	(54)
Odroczony podatek dochodowy		(43)	10
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		1	(2)
Inne całkowite dochody netto		253	(77)
Całkowite dochody razem		1 190	(521)
Przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej		1 220	(469)
Udziały niekontrolujące		(30)	(52)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020 (przekształcone)*	Stan na 1 stycznia 2020 (przekształcone)*
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	13	15 281	14 565	14 262
Aktywa niematerialne	14	974	926	814
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	15	1 063	907	847
Wartość firmy	16	-	11	11
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	17	128	105	336
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	237	207	262
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	30.1	254	77	190
Pozostałe aktywa długoterminowe	21.1	289	141	144
		18 226	16 939	16 866
Aktywa obrotowe				
Zapasy	18	111	140	165
Należności z tytułu podatku dochodowego		102	30	61
Należności z tytułu dostaw i usług	30.4.1	2 074	1 941	1 802
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	30.1	105	60	203
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	340	221	1 461
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	21.2	231	337	409
		2 963	2 729	4 101
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	29	49	-	-
SUMA AKTYWÓW		21 238	19 668	20 967

*szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

	Nota	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020 (przekształcone)*	Stan na 1 stycznia 2020 (przekształcone)*
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	22.1	4 522	4 522	4 522
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		5	5	-
Kapitał rezerwowy	22.4	821	1 018	1 018
Kapitał zapasowy	22.5	1 661	1 661	2 035
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	22.6, 30.6	87	(96)	(52)
Zyski zatrzymane	22.7	2 912	1 669	1 730
Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej		10 008	8 779	9 253
Udziały niekontrolujące	22.8	(66)	(36)	11
		9 942	8 743	9 264
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty i pożyczki	30.4.2	1 309	1 690	2 047
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30.4.2	2 501	2 520	2 326
Rezerwy długoterminowe	25	734	923	786
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	910	777	738
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje długoterminowe	27	301	214	284
Zobowiązania z tytułu leasingu	35	838	704	637
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	26.1, 30.1	9	22	82
Zobowiązania z tytułu umów	30.1	9	11	12
		6 611	6 861	6 912
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30.1	1 067	792	941
Zobowiązania z tytułu umów	30.1	297	131	88
Bieżąca część kredytów i pożyczek	30.4.2	1 395	1 742	393
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30.4.2	31	41	2 219
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		13	-	-
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	27	180	187	186
Rezerwy krótkoterminowe	25	1 073	763	583
Pozostałe zobowiązania finansowe	30.1	448	249	235
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	26.2	161	159	146
		4 665	4 064	4 791
Zobowiązanie bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	29	20	-	-
Zobowiązania razem		11 296	10 925	11 703
SUMA PASYWÓW		21 238	19 668	20 967

*szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2021		4 522	5	1 018	1 661	(96)	1 669	8 779	(36)	8 743
Korekta z tytułu zmiany metody wyceny nieruchomości inwestycyjnych	9.32	-	-	-	-	-	9	9	-	9
Na dzień 1 stycznia 2021 (dane przekształcone)*		4 522	5	1 018	1 661	(96)	1 678	8 788	(36)	8 752
Inne całkowite dochody netto	22.7	-	-	-	-	183	69	252	1	253
Zysk/(strata) netto za okres		-	-	-	-	-	968	968	(31)	937
Suma całkowitych dochodów za okres		-	-	-	-	183	1 037	1 220	(30)	1 190
Podział zysków/ pokrycie straty z lat ubiegłych		-	-	(197)	-	-	197	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2021		4 522	5	821	1 661	87	2 912	10 008	(66)	9 942
Na dzień 1 stycznia 2020		4 522	-	1 018	2 035	(52)	1 730	9 253	11	9 264
Inne całkowite dochody netto	22.7	-	5	-	-	(44)	(37)	(76)	(1)	(77)
Zysk(strata) netto za okres		-	-	-	-	-	(393)	(393)	(51)	(444)
Suma całkowitych dochodów za okres		-	5	-	-	(44)	(430)	(469)	(52)	(521)
Podział zysków/ pokrycie straty z lat ubiegłych		-	-	-	(374)	-	374	-	-	-
Przeniesienie na udziały niekontrolujące		-	-	-	-	-	(5)	(5)	5	-
Na dzień 31 grudnia 2020		4 522	5	1 018	1 661	(96)	1 669	8 779	(36)	8 743

*szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)*
Przeplwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		1 269	(219)
Korekty o pozycje:			
Udział w (zysku)/stracie jednostek wykazywanych metodą praw własności		(185)	264
(Zysk)/strata z tytułu różnic kursowych		(3)	138
Amortyzacja	11.1	1 079	1 044
Odsetki i dywidendy, netto		216	219
Strata na działalności inwestycyjnej	32	688	1 303
Zmiany pozycji kapitału obrotowego:			
Zmiana stanu należności	32	(75)	53
Zmiana stanu zapasów		30	24
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	32	399	(93)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów		164	42
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	32	3	(115)
Zmiana stanu rezerw	32	419	15
		4 004	2 675
Podatek dochodowy		(345)	(83)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		3 659	2 592
Przeplwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych oraz inwestycji w nieruchomości inwestycyjne		21	20
Splata pożyczek udzielonych		1	170
Odsetki otrzymane		-	12
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(2 673)	(2 317)
Sprzedaż jednostki zależnej		21	-
Udzielenie pożyczek		-	(180)
Pozostałe		32	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 598)	(2 295)
Przeplwy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	30.4.2	2 718	3 943
Otrzymane dotacje		85	33
Splata zaciągniętego zadłużenia	30.4.2	(3 458)	(2 955)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	30.4.2	-	(2 198)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu		(70)	(61)
Odsetki zapłacone		(204)	(316)
Pozostałe		(12)	21
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(941)	(1 533)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		120	(1 236)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	20	221	1 457
<i>Niezrealizowane różnice kursowe</i>		-	4
<i>Środki pieniężne zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży</i>		1	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	20	340	221
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>		171	82

*szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE
1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Energa SA („Grupa”) składa się z **Energa Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych (patrz nota 2).

Nazwa jednostki dominującej: Energa SA

Forma prawna: spółka akcyjna

Kraj siedziby: Rzeczpospolita Polska

Siedziba: Gdańsk

Adres: al. Grunwaldzka 472, 80-309 Gdańsk

KRS: 0000271591

REGON: 220353024

NIP: 957-095-77-22

Jednostka dominująca została utworzona na czas nieokreślony.

Od zakończenia poprzedniego okresu sprawozdawczego nie nastąpiły zmiany w nazwie jednostki lub innych danych identyfikacyjnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku oraz zawiera odpowiednie dane porównawcze.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
3. obrót energią elektryczną.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku podmiotem kontrolującym Spółkę i Grupę Kapitałową Energa SA oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla Grupy Kapitałowej Energa SA jest PKN ORLEN S.A.

2. Skład Grupy oraz wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone
2.1. Skład Grupy na koniec okresu sprawozdawczego

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w skład Grupy wchodziła Energa SA oraz następujące spółki zależne:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Linia biznesowa (Segment) Dystrybucja					
1	Energa-Operator SA	Gdańsk	dystrybucja energii elektrycznej	100	100
2	Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	100	100
Linia biznesowa (Segment) Sprzedaż					
3	Energa-Obrót SA	Gdańsk	obróć energią elektryczną	100	100
4	Energa Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	100	100
5	Energa SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obróć energią elektryczną	100	100
6	Enspirion Sp. z o.o.	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	100	100
Linia biznesowa (Segment) Wytwarzanie					
7	Energa OZE SA	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
8	Energa Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	89,64	89,64
9	Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	Elbląg	wytwarzanie energii	100	100
10	Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	Ostrołęka	dystrybucja energii cieplnej	89,64	89,64
11	Energa Serwis Sp. z o.o.	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	89,64	89,64
12	Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	Kalisz	dystrybucja energii cieplnej	91,24	91,24
13	CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	Grudziądz	wytwarzanie energii	100	100
14	CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
15	Energa MFW 1 Sp. z o.o. ¹	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	-
16	Energa MFW 1 Sp. z o.o. ²	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	-
Linia biznesowa Pozostałe					
17	Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. ³	Gdańsk	usługi księgowo, kadrowo-płacowe i administracyjne	-	100
18	Energa Finance AB (publ)	Sztokholm	działalność finansowa	100	100
19	Energa Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	Gdańsk	teleinformatyka	100	100
20	Energa Logistyka Sp. z o.o.	Płock	logistyka i zaopatrzenie	100	100
21	Energa Invest Sp. z o.o.	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	100	100
22	Centrum Badawczo-Rozwojowe im. M. Faradaya Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność rozwojowa w zakresie inżynierii	100	100
23	Energa Ochrona Sp. z o.o. ⁴	Gdańsk	działalność ochroniarska	-	100
24	ECARB Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność finansowa	100	100
25	CCGT Ostrołęka Sp. z o.o. ⁵	Ostrołęka	wytwarzanie energii	100	-
26	Energa Green Development Sp. z o.o. ⁶	Gdańsk	realizacja projektów inwestycyjnych	100	-

¹ Energa MFW 1 Sp. z o.o. – 26 marca 2021 roku nastąpiło zawiązanie spółki przez Energa OZE SA, która objęła 100 udziałów o łącznej wartości nominalnej 5 000 zł w zamian za wkład pieniężny 250 000 zł - nadwyżka wkładu pieniężnego w wysokości 245 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki, rejestracja spółki w KRS nastąpiła w dniu 1 lipca 2021 roku,

² Energa MFW 2 Sp. z o.o. - 26 marca 2021 roku nastąpiło zawiązanie spółki przez Energa OZE SA, która objęła 100 udziałów o łącznej wartości nominalnej 5 000 zł w zamian za wkład pieniężny 250 000 zł - nadwyżka wkładu pieniężnego w wysokości 245 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki, w dniu 17 czerwca 2021 roku nastąpiła rejestracja spółki w KRS,

³ Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. – 16 listopada 2021 zawarta została warunkowa umowa sprzedaży 100% udziałów spółki Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. na rzecz ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych Sp. z o.o. Po spełnieniu warunku (zgoda KOWR), 16 grudnia 2021 strony podpisały Akt Przeniesienia udziałów ze skutkiem na dzień 22 grudnia 2021 roku,

⁴ Energa Ochrona Sp. z o.o. – 30 czerwca 2021 roku zawarta została umowa sprzedaży 100% udziałów spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. na rzecz ORLEN Ochrona Sp. z o.o. ze skutkiem na dzień 31 lipca 2021 roku,

⁵ CCGT Ostrołęka Sp. z o.o. – 11 stycznia 2021 roku nastąpiło zawiązanie spółki przez Energa SA, która objęła wszystkie 150 udziałów w kapitale zakładowym o łącznej wartości nominalnej 150 000 zł, w dniu 29 stycznia 2021 roku nastąpiła rejestracja Spółki w KRS,

⁶ Energa Green Development Sp. z o.o. – 20 stycznia 2021 roku nastąpiło zawiązanie spółki przez Energa SA i objęcie wszystkich 1 200 udziałów w kapitale zakładowym o łącznej wartości nominalnej 600 000 zł, w dniu 09 lutego 2021 roku nastąpiła rejestracja Spółki w KRS.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach - Polska Grupa Górnicza S.A. („PGG”), Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. (dawniej Elektrownia Ostrołęka SA) oraz w jednostce stowarzyszonej – Polimex-Mostostal S.A. („Polimex”) (patrz opis w nocie 2.2.). W przypadku ElectroMobility Poland S.A. zmieniono klasyfikację spółki z jednostki stowarzyszonej ujmowanej metodą praw własności na akcje wycenione w sprawozdaniu finansowym do wartości godziwej przez wynik finansowy (patrz opis w nocie 2.2.).

2.2. Zmiany w składzie Grupy oraz inwestycjach we wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone w okresie sprawozdawczym

2.2.1. Polska Grupa Górnicza

W dniu 28 kwietnia 2016 roku spółka zależna Energa Kogeneracja Sp. z o.o. podpisała umowę określającą warunki inwestycji finansowej w Polską Grupę Górniczną Sp. z o.o.

PGG zajmuje się wydobyciem węgla, a siedziba PGG znajduje się w Katowicach.

PGG jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowania rynkowe dla jej akcji.

Grupa Energa sprawuje współkontrolę nad PGG na podstawie umowy inwestycyjnej oraz porozumienia inwestorów z 2017 roku. Umowa Inwestycyjna przewiduje szereg mechanizmów umożliwiających inwestorom, w tym Grupie Energa, bieżący monitoring sytuacji finansowej PGG oraz podejmowanie działań optymalizacyjnych. Uprawnienia te są realizowane przez Radę Nadzorczą PGG, przy czym każdemu z udziałowców PGG przysługuje prawo do powołania jednego członka Rady Nadzorczej.

Ponadto część inwestorów posiadająca łącznie większościowy udział w głosach na Zgromadzeniu Wspólników PGG, w tym Grupa Energa, podpisała w 2017 roku porozumienie, którego celem było zapewnienie zwiększonej kontroli nad PGG. Porozumienie zakłada m.in. uzgadnianie wspólnego stanowiska przy podejmowaniu kluczowych decyzji będących w gestii Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej PGG.

Ze względu na sytuację na rynku węgla oraz wyniki finansowe PGG, Grupa zidentyfikowała w trakcie 2020 roku konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartości inwestycji. Dokonano wyceny wartości godziwej akcji, w wyniku której odpisem aktualizującym objęto całkowitą wartość inwestycji we wspólnym przedsięwzięciu w PGG wycenianym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Inwestycja została objęta odpisem z tytułu utraty wartości w kwocie 145 mln zł.

W dniu 15 lutego 2021 roku nastąpiło wydzielenie i przeniesienie części majątku spółki Energa Kogeneracja Sp. z o.o., w tym objętych wcześniejszym odpisem aktualizującym akcji imiennych PGG S.A. na spółkę przejmującą ECARB Sp. z o.o. w zamian za udziały w podwyższonym kapitale zakładowym ECARB Sp. z o.o., które zostały objęte przez wspólników spółki dzielonej: Energa SA oraz Energa OZE SA.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość inwestycji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynosi zero zł.

2.2.2. Polimex-Mostostal

W dniu 18 stycznia 2017 roku Zarząd Energa SA wraz z Enea S.A., PGE S.A., PGNiG Technologie S.A. („Inwestorzy”) oraz Polimex-Mostostal S.A. zawarł umowę inwestycyjną, na podstawie której Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji kapitałowej w Polimex. Energa SA posiada około 39 mln akcji o wartości nominalnej 2 zł każda, w wyniku czego osiągnęła około 16,5% udziału w akcjonariacie Polimexu.

Udział w Polimexie został zaklasyfikowany jako jednostka stowarzyszona ujmowana metodą praw własności. Grupa wywiera znaczący wpływ na inwestycje poprzez wpływ na politykę finansową i operacyjną oraz na ustalanie składu organów Polimexu.

Polimex jest spółką inżynierijno-budowlaną z siedzibą w Warszawie, notowaną na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na 31 marca 2021 roku dokonano wyceny posiadanego pakietu akcji Polimex-Mostostal. Wycena wskazała na łączną wartość akcji w wysokości 203 mln zł, przewyższającą ich wartość księgową, w związku z czym podjęto decyzję o dokonaniu odwrócenia odpisu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w wysokości 21 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość inwestycji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynosi 128 mln zł.

2.2.3. Elektrownia Ostrołęka oraz CCGT Ostrołęka

W dniu 8 grudnia 2016 roku Energa SA, Enea S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka SA podpisały Umowę Inwestycyjną dotyczącą realizacji projektu budowy nowego bloku energetycznego w Ostrołęce o mocy 1000 MW („Projekt węglowy”). Na mocy powyższego Energa SA i Enea S.A. objęły wspólną kontrolę nad spółką, której celem działalności była budowa i eksploatacja nowego bloku węglowego.

W dniu 27 lutego 2018 roku zostało zarejestrowane przekształcenie spółki Elektrownia Ostrołęka SA w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Inwestycja została zaklasyfikowana jako wspólne przedsięwzięcie i jest ujmowana metodą praw własności.

Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej udziałów.

W dniu 23 grudnia 2019 roku zawarto umowę pożyczki pomiędzy Energa SA, Enea S.A. oraz Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o. Kwota pożyczki wynosi maksymalnie 340 mln zł (z czego połowa wierzytelności docelowo przypada na Enea S.A.) i jest wypłacana

w transzach, na uzasadniony wniosek Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. związany z realizacją Projektu węglowego. Pierwsza transza w kwocie 160 mln zł została wypłacona w dniu 23 grudnia 2019 roku, druga transza w kwocie 17 mln zł w dniu 13 stycznia 2020 roku, zaś trzecia transza w kwocie 163 mln zł w dniu 22 kwietnia 2020 roku. Na podstawie Umowy Pożyczki Energa SA dokonała warunkowej sprzedaży połowy wierzytelności przysługującej jej z umowy pożyczki wobec Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. na rzecz Enea S.A. W związku ze spełnieniem warunków zawieszających, zbywane wierzytelności przeszły na Enea S.A. Wierzytelności z umowy pożyczki mogą być skonwertowane przez Energa SA oraz Enea S.A. na kapitał Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o.

W dniu 13 lutego 2020 roku na podstawie Porozumienia Energa SA i Enea S.A. postanowiły zawiesić finansowanie Projektu węglowego. Zawieszenie finansowania nastąpiło w szczególności w związku z potrzebą i na czas przeprowadzenia analiz w zakresie dalszych działań w Projekcie węglowym, w tym jego dalszego finansowania.

W dniu 2 czerwca 2020 roku Zarząd Energa SA przyjął raport końcowy z analiz. Wnioski nie uzasadniają kontynuowania realizacji projektu w dotychczasowej formie, tj. jako projektu budowy elektrowni wytwarzającej energię elektryczną w procesie spalania węgla kamiennego.

W dniu 22 grudnia 2020 roku Energa SA, PKN ORLEN oraz Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. („PGNiG”) podpisały umowę inwestycyjną dotyczącą kierunkowych zasad współpracy przy budowie bloku energetycznego w technologii zasilania paliwem gazowym w Elektrowni Ostrołęka „C” („Umowa inwestycyjna”), („Projekt Gazowy”). Strony Umowy inwestycyjnej zobowiązały się do współpracy przy realizacji Projektu Gazowego poprzez powołanie nowej spółki, która przejmie od spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wybrane aktywa i pasywa niezbędne dla realizacji Projektu Gazowego. Zgodnie z Umową inwestycyjną Enerdze oraz PKN ORLEN miało przyspaść łącznie 51% udziałów w kapitale zakładowym nowo powoływanej spółki („Pula udziałów”), co stanowić miało taki sam procent ogólnej liczby głosów na jej zgromadzeniu wspólników, a PGNiG miała objąć pozostałe 49% udziałów w kapitale zakładowym nowo powoływanej spółki, co stanowić miało taki sam procent ogólnej liczby głosów na jej zgromadzeniu wspólników.

W dniu 18 maja 2021 roku Energa SA zawarła z PKN ORLEN porozumienie określające zasady oraz zakres współpracy przy wykonywaniu Umowy inwestycyjnej. Energa oraz PKN ORLEN uzgodniły, że z przypadającej im Puli udziałów Energa obejmie 50%+1 udział spółki CCGT Ostrołęka Sp. z o.o., a PKN ORLEN pozostałe udziały z przypadającej dla obydwu spółek Puli udziałów. Strony potwierdziły, że w przypadku nieprzystąpienia PGNiG do projektu, PKN Orlen obejmie w Spółce 49% Udziałów w Kapitale Zakładowym Spółki mających przyspaść PGNiG. Ponadto zgodnie z porozumieniem w przypadku powstania ryzyka naruszenia przez Energe wymogów umów o finansowanie, PKN ORLEN udzieli Enerdze finansowania, niezbędnego do sfinansowania projektu w kwocie nie wyższej niż 1,55 mld zł.

W dniu 29 listopada 2021 roku strony Umowy inwestycyjnej podpisały do niej aneks, w którym potwierdziły gotowość kontynuacji współpracy przy budowie elektrowni zasilanej paliwem gazowym w Ostrołęce, dostrzegając jednocześnie potrzebę dostosowania zasad tej współpracy do warunków, w jakich ma być realizowany ten projekt. Strony dążyć będą do uzgodnienia, aby docelowa forma zaangażowania PGNiG w realizację ww. projektu przyjęła postać udziału finansowego PGNiG, którego wysokość i sposób wniesienia zostaną określone w odrębnej umowie, a która zostanie zawarta do końca 2022 roku.

W dniu 22 grudnia 2020 roku Energa SA zawarła z ENEA S.A. dwa porozumienia:

- a) „Porozumienie w sprawie współpracy przy podziale Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o.” na mocy którego, ENEA S.A. zrezygnowała z udziału w realizacji Projektu Gazowego oraz uregulowane zostały opisane wyżej kwestie związane z podziałem Projektu węglowego,
- b) „Porozumienie w sprawie współpracy przy rozliczeniu inwestycji budowlanej Elektrowni Ostrołęka C”, zgodnie z którym koszty związane z zakończeniem inwestycji będą rozliczane proporcjonalnie przez strony porozumienia według dotychczasowych zasad oraz w ramach limitów przyjętych w porozumieniu zawartym między Spółką a ENEA S.A. w dniu 30 kwietnia 2019 roku.

W dniu 26 lutego 2021 roku aneksowane zostały umowy dwóch pożyczek udzielonych spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przez Energa SA oraz ENEA S.A. W wyniku aneksu wydłużono termin spłaty pożyczek udzielonych na podstawie umowy z 17 lipca 2019 roku w wysokości 58 mln zł oraz z umowy 23 grudnia 2019 roku w łącznej wysokości 340 mln zł. Następnie terminy spłaty pożyczek aneksowano dwukrotnie. W efekcie, w dniu 29 października 2021 roku terminy spłaty obu pożyczek wydłużono do 29 kwietnia 2022 roku.

W dniu 25 czerwca 2021 r. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., CCGT Ostrołęka Sp. z o.o., Wykonawca Projektu węglowego (GE Power sp. z o.o. oraz GE Steam Power Systems S.A.S.) oraz Wykonawca Projektu gazowego (General Electric Global Services, GmbH razem z GE Power sp. z o.o.) podpisały „Dokument zmiany kontraktu z dnia 12 lipca 2018 r. na budowę Elektrowni Ostrołęka „C” o mocy 1000 MW”. Tym samym weszło w życie tzw. „Porozumienie ws. Rozliczenia”. Porozumienie ws. Rozliczenia reguluje prawa i obowiązki Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. oraz Wykonawcy Projektu Węglowego głównie w zakresie rozliczenia wykonywanych przez Wykonawcę Projektu węglowego prac w ramach realizacji tego projektu, w zakresie prac budowlanych do momentu ich wstrzymania wskutek zawieszenia wykonania Kontraktu, czynności zachowawczych i zabezpieczających wykonywanych w okresie zawieszenia Kontraktu oraz prac związanych z zakończeniem czynności dedykowanych realizacji Projektu węglowego. Zgodnie z Aneksem do porozumienia, przedłużającym termin rozliczenia, rozliczenie realizacji Projektu węglowego nastąpi do 25 marca 2022 roku, a całkowita kwota, jaką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. będzie zobowiązana zapłacić na rzecz Wykonawcy Projektu węglowego nie przekroczy 1,35 mld zł (netto). Koszty związane z Projektem węglowym będą rozliczane proporcjonalnie przez ENEA S.A. i Energa SA.

Na 31 grudnia 2021 roku kwota rezerwy uległa zmniejszeniu do poziomu 46 mln zł i stanowi ona wartość zobowiązania przypadającego na Energe SA w celu całkowitego rozliczenia Projektu węglowego. Zmniejszenie rezerwy jest efektem podpisania w dniu 22 grudnia 2021 roku Aneksu do porozumienia dotyczącego rozliczenia Projektu węglowego w ramach kontraktu dotyczącego budowy Elektrowni Ostrołęka „C” oraz postępującego rozliczenia z Generalnym Wykonawcą.

Dodatkowo, 25 czerwca 2021 roku Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. (sprzedający) zawarła ze spółką CCGT Ostrołęka Sp. z o.o. (kupujący) umowę sprzedaży przedsiębiorstwa przeznaczonego do realizacji Projektu gazowego. Tym samym do CCGT Ostrołęka Sp. z o.o. zostały sprzedane aktywa, które wypracowano w ramach Projektu węglowego, a które zostaną wykorzystane na potrzeby realizacji Projektu gazowego.

Od dnia wejścia w życie Umowy Inwestycyjnej do dnia 30 września 2021 roku łączna wartość dokapitalizowania spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przez Energa SA (łączna cena objęcia udziałów przez Spółkę) wyniosła 351 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość inwestycji w spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynosi zero zł.

2.2.4. ElectroMobility Poland

Spółka ElectroMobility Poland S.A. została zawiązana w październiku 2016 roku przez cztery polskie koncerny energetyczne - Energa SA, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Enea S.A. oraz Tauron Polska Energia S.A. Każda ze Spółek posiadała na moment zawiązania spółki 25-procentowy udział w kapitale podstawowym.

W dniu 2 sierpnia 2021 roku Skarb Państwa podpisał z ElectroMobility Poland S.A. umowę inwestycyjną, która zakładała objęcie przez Skarb Państwa nowych akcji spółki o wartości ok. 250 mln zł. Dla potrzeb przedmiotowej transakcji została przeprowadzona wycena przez niezależnego doradcę. Do dnia 30 września 2021 roku łączna wartość dokapitalizowania spółki przez Energa SA wyniosła 17,5 mln zł (wartość nominalna objętych akcji), natomiast stosownie do wyceny Spółki wykonanej na potrzeby zaangażowania Skarbu Państwa wartość kapitałów Spółki została obniżona. Tym samym, wartość akcji Spółki w księgach Energa SA została skorygowana do kwoty z wyceny, tj. 13,1 mln zł. W dniu 30 września 2021 roku w KRS zarejestrowano podwyższenie kapitału Spółki przez Skarb Państwa kwotą ok. 250 mln zł.

W efekcie powyższego udział Energi SA w kapitale Spółki spadł z 25% do ok. 4,3%, tym samym zmieniono klasyfikację spółki ElectroMobility Poland S.A. z jednostki stowarzyszonej ujmowanej metodą praw własności na akcje wycenione w sprawozdaniu finansowym do wartości godziwej przez wynik finansowy.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W ciągu roku 2021 i 2022 do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania, Zarząd Energa SA funkcjonował w następującym składzie:

- 1) w okresie od dnia 7 maja 2020 roku do 16 lipca 2021 roku:
 - Pan Jacek Goliński - Prezes Zarządu,
 - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
 - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
 - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
 - Pani Iwona Waksmundzka-Olejniczak - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
- 2) w okresie od dnia 16 lipca 2021 roku do 27 października 2021 roku:
 - Pani Iwona Waksmundzka-Olejniczak - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych, pełniąca obowiązki Prezesa Zarządu,
 - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
 - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
 - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
- 3) w okresie od dnia 27 października 2021 roku do 15 listopada 2021 roku:
 - Pani Iwona Waksmundzka-Olejniczak - Prezes Zarządu,
 - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
 - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
 - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
- 4) w okresie od dnia 15 listopada 2021 roku do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania:
 - Pani Iwona Waksmundzka-Olejniczak - Prezes Zarządu,
 - Pan Marek Kasicki - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
 - Pan Dominik Wadecki - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
 - Pani Adrianna Sikorska - Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji,
 - Pan Janusz Szurski - Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 30 marca 2022 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w milionach złotych („mln zł”) o ile nie wskazano inaczej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

W związku z wysokim poziomem dostępnego finansowania zewnętrznego Grupy przedstawionego w nocie 30.5, w kwocie 3 879 mln zł, pomimo nadwyżki zobowiązań krótkoterminowych nad aktywami krótkoterminowymi w kwocie 1 673 mln zł, na którą wpływ miała m.in. zmiana w zakresie prezentacji wykorzystywanych na własne potrzeby świadectw pochodzenia energii, praw do emisji CO₂ i świadectw efektywności energetycznej, o której mowa w nocie 9.32, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zarząd jednostki dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Energa SA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2021 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w jednolitym europejskim formacie raportowania (ESEF), zgodnym z wymogami Rozporządzenia nr 2019/815 z dnia 17 grudnia 2018 r. uzupełniającego dyrektywę 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących specyfikacji jednolitego elektronicznego formatu raportowania.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych polskich spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku spółek Energa Slovakia s.r.o. oraz Energa Finance AB (publ) walutą funkcjonalną sprawozdań jednostkowych jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób opisany w notcie 9.5.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień kończący okres sprawozdawczy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości księgowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i wartości firmy

Grupa dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) oraz pojedynczych składników aktywów.

Analizie podlegają zarówno czynniki zewnętrzne, w tym zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność lub też na rynkach, do obsługi których aktywa Grupy są wykorzystywane, jak i czynniki wewnętrzne związane z fizycznym stanem rzeczowych składników aktywów oraz zmianami w sposobie ich wykorzystywania. W przypadku stwierdzenia, że takie przesłanki występują przeprowadzane są testy na utratę wartości aktywów, zgodnie z zasadami opisanymi w notcie 9.10. Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości przedstawiono w notcie 13.

Wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, pracowniczą taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przysługujące pracownikom spółek Grupy po okresie zatrudnienia) szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Pozostałe rezerwy wyceniane są zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku. Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Szczegółowe informacje dotyczące przyjętych założeń i tworzonych rezerw przedstawiono w notcie 25.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących ich wartości rezydualnej. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów użytkowania na podstawie bieżących szacunków.

Ścieżki cenowe energii

Istotnym elementem dokonywanych przez Grupę szacunków wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne są ścieżki cenowe energii opracowywane przez niezależnych branżowych ekspertów, a w przypadku szacunków rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia z tytułu pracowniczej taryfy energetycznej – ścieżki cenowe energii opracowywane wewnętrznie w oparciu o modele długoterminowe, które tworzone są na bazie opracowań niezależnych ekspertów branżowych.

Ścieżki cenowe energii wykorzystywane w Grupie zostały przyjęte przez Zarząd Spółki Energa SA w dniu 23 grudnia 2021 roku zgodnie z rekomendacją Biura Strategii i Projektów Strategicznych PKN Orlen oraz Wydziału Zarządzania Efektywnością Energetyki PKN Orlen S.A. Szczegółowe informacje dotyczące analizy wrażliwości na zmianę ścieżek ujawniono w notach 13 i 25.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień kończący okres sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości

zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły dotyczące aktywa z tytułu podatku odroczonego ujawniono w nocie 12.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 30.3.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym dokonywane są w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, za okres nieobjęty odczytem.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień kończący okres sprawozdawczy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Odpisy aktualizujące tworzone są w oparciu o analizę wiekową należności, a także indywidualną analizę sytuacji dłużników oraz historyczną spłacalność.

Odpisy dotyczące należności z dostaw i usług oraz spornych są tworzone na bazie ich historycznej spłacalności, co jest podstawą oceny ryzyka strat kredytowych. Straty kredytowe mogą być również określane na bazie ratingów nadawanych kontrahentom uznanym za strategicznych. Rating powstaje na bazie wewnętrznego modelu scoringowego, który odpowiednio przekształca prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń. W przypadku bazowania na historycznej spłacalności oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały poprzez przypisanie do poszczególnych kategorii należności wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności od odbiorców, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

Z uwzględnieniem powyższej metodologii kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, wartość należności może być aktualizowana również indywidualnie, w szczególności w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna (w takiej sytuacji odpis na należności wątpliwe może być utworzony w wysokości 100% wartości długu ujętego wcześniej),
- pozostałych należności przeterminowanych, a także należności nieprzeterminowanych, których ryzyko nieściągalności jest znaczne według indywidualnej oceny Zarządu.

Kwoty odpisów aktualizujących wartość należności ujawniono w nocie 30.4.1.

7. Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym dokonano zmiany wykorzystywanych ścieżek cenowych i przyjęto ścieżki obowiązujące we wszystkich jednostkach zależnych PKN Orlen. Poza tym nie miały miejsca zmiany zakresu ani metodologii dokonywania istotnych szacunków.

8. Nowe standardy i interpretacje

W raportowanym okresie brak było nowych standardów i interpretacji, które miałyby istotny wpływ na Politykę rachunkowości oraz sprawozdanie skonsolidowane Grupy.

8.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2021

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez RMSR oraz zatwierdzone przez UE, weszły w życie w roku 2021:

- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” pt. „Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9” – data wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia z MSSF 9 została przedłużona z 1 stycznia 2021 roku na okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później)
- Zmiany do MSSF 16 „Leasing” - ulgi w spłatach czynszu w związku z Covid-19 po 30 czerwca 2021 (zatwierdzone w UE w dniu 30 sierpnia 2021 roku i obowiązujące od dnia 1 kwietnia 2021 r. w odniesieniu do roku obrotowego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2021 r. lub później).
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”, MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 16 „Leasing” - Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej - Etap 2 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej za 2021 rok.

8.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE i weszły w życie po dniu bilansowym

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, jednak data wejścia ich w życie przypada po dniu bilansowym:

- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” – przychody uzyskiwane przed przyjęciem składnika aktywów trwałych do użytkowania zatwierdzone w UE w dniu 28 czerwca 2021 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- Zmiany do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” – umowy rodzące obciążenia – koszt wypełnienia umowy zatwierdzone w UE w dniu 28 czerwca 2021 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” – zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych wraz ze zmianami do MSSF 3 zatwierdzone w UE w dniu 28 czerwca 2021 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” z późniejszymi zmianami do MSSF 17 zatwierdzone w UE w dniu 19 listopada 2021 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2018 - 2020)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 9, MSSF 16 oraz MSR 41) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 1, MSSF 9 oraz MSR 41 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później. Zmiany do MSSF 16 dotyczą jedynie przykładu ilustrującego, a zatem nie podano daty jej wejścia w życie.).

8.3. Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie od regulacji przyjętych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień
- dotyczących polityk rachunkowości w praktyce - wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości,
- (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” – definicja wartości szacunkowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań wynikających z pojedynczej transakcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności).
- Zmiany do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” – pierwsze zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 – dane porównawcze (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później).

W przypadku wprowadzenia pozostałych wyżej wymienionych standardów, Grupa Kapitałowa nie przewiduje, aby zmiany z tym związane miały istotny wpływ na jej sprawozdania.

9. Istotne zasady rachunkowości

Zmiany wprowadzone do polityki rachunkowości od 1 stycznia 2021 roku oraz ich wpływ na prezentowane dane finansowe zostały opisane w nocie 9.32. W pozostałym zakresie polityka rachunkowości Grupy jest stosowana w sposób ciągły za wyjątkiem zmian w MSSF UE.

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Energa SA oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone w przypadku każdej ze spółek za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Grupa rozważa ponadto, czy traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako odrębny podmiot. Jeżeli Grupa sprawuje kontrolę nad uznanym odrębnym podmiotem, dokonuje konsolidacji tej części jednostki, w której dokonano inwestycji.

Grupa rozlicza transakcje objęcia kontroli nad jednostkami zależnymi przy zastosowaniu metody nabycia. Zapłata przekazana w ramach transakcji ustalana jest jako wartość godziwa przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania jednostki przejmowanej, wyceni się na dzień przejścia według ich wartości godziwej. Udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej ujmowane są według wartości proporcjonalnego udziału

(odpowiadającego udziałowi niedającemu kontroli) w możliwych do zidentyfikowania ujętych aktywach netto jednostki przejmowanej. Wartość firmy powstająca w transakcji nabycia wyliczana jest zgodnie z zasadami przedstawionymi w nocie 9.9.

Koszty związane z transakcją nabycia jednostki zależnej odnoszone są w koszty okresu.

Z transakcji w ramach Grupy są w całości eliminowane niezrealizowane zyski wynikające z tych transakcji. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Nabycie lub sprzedaż udziałów mniejszości, gdy nie ma miejsca nabycie lub utrata kontroli, traktuje się jako transakcję między udziałowcami i rozlicza się kapitałowo.

9.2. Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą

Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą rozliczane są poprzez sumowanie poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. W przypadku spółki przejmowanej sumowaniu podlegają poszczególne pozycje bilansowe i wynikowe ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym tej spółki, w wartościach prezentowanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednio pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Wyłączeniu podlegają również wszystkie salda i transakcje pomiędzy łączącymi się jednostkami, w tym zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

Sprawozdanie finansowe spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek, sporządzone na koniec okresu sprawozdawczego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, zawiera dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy, określone w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek poprzedniego roku obrotowego, z tym że poszczególne składniki kapitałów własnych na koniec poprzedniego roku są wykazane jako suma poszczególnych składników kapitałów własnych.

9.3. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne w ramach, którego strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów netto tego ustalenia.

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia ujmowane są metodą praw własności po pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Zastosowanie metody praw własności polega na początkowym ujęciu inwestycji w cenie nabycia powiększonej o koszty transakcyjne. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (ustalony z uwzględnieniem wpływu wycen do wartości godziwej z dnia nabycia inwestycji) od dnia nabycia, ujmuje się w zysku lub stracie Grupy, zaś jej udział w pozostałych całkowitych dochodach tej jednostki od dnia nabycia – ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach Grupy. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu transakcji pomiędzy inwestorem a wspólnym przedsięwzięciem są eliminowane w kwocie odpowiadającej udziałowi inwestora w tych zyskach/stratach.

9.4. Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to podmioty, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia powiększonej o koszty transakcyjne oraz z uwzględnieniem późniejszych zmian udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (ustalony z uwzględnieniem wpływu wycen do wartości godziwej z dnia nabycia inwestycji) od dnia nabycia, ujmuje się w zysku lub stracie Grupy, zaś jej udział w pozostałych całkowitych dochodach tej jednostki od dnia nabycia – ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach Grupy. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu transakcji pomiędzy inwestorem a jednostką stowarzyszoną są eliminowane w kwocie odpowiadającej udziałowi inwestora w tych zyskach/stratach.

9.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku, z którego korzysta jednostka), oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania jednostek zagranicznych objętych konsolidacją pełną są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień kończący okres sprawozdawczy, a ich sprawozdania z zysków lub strat są przeliczane po średniorocznym kursie wymiany za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu		
Waluta	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
EURO	4,5994	4,6148

Ważone kursy wymiany za poszczególne lata obrotowe kształtowały się następująco:

Kurs średni w okresie		
Waluta	1 stycznia - 31 grudnia 2021	1 stycznia - 31 grudnia 2020
EURO	4,5775	4,4742

9.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto, tzn. wartości początkowej pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdadnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia rzeczowego aktywa trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

- Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym:
 - Budynki 5 - 100 lat
 - Lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej 10 - 100 lat
 - Lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej 5 - 50 lat
- Maszyny i urządzenia techniczne 3 - 50 lat
- Środki transportu 3 - 14 lat
- Urządzenia biurowe, w tym:
 - Sprzęt komputerowy 1 - 15 lat
 - Pozostałe 1 - 5 lat
 - Pozostałe 1 - 15 lat
- Inne rzeczowe aktywa trwałe 2 - 15 lat
- Nabyte prawa wieczystego użytkowania 40 - 99 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

9.7. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej.

Aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania.

Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności dla oprogramowania, licencji i patentów oraz innych aktywów niematerialnych wynosi od 2 do 5 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danego składnika aktywów i są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich usunięcia.

9.8. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Do aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa zalicza aktywa, które są przedmiotem umowy leasingowej lub umowy zawierającej leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

W dacie rozpoczęcia umowy leasingowej Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu, na który się składa:

- a) kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (patrz nota 9.20)
- b) wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- c) wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę
- d) szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów. Leasingobiorca przyjmuje na siebie obowiązek pokrycia tych kosztów w dacie rozpoczęcia albo w wyniku używania bazowego składnika aktywów przez dany okres.

Po dacie rozpoczęcia umowy leasingowej składniki aktywów z tytułu użytkowania wycenia się stosując model kosztu, czyli pomniejsza wartość o odpisy amortyzacyjne i straty z tytułu utraty wartości oraz koryguje o aktualizację wyceny zobowiązania leasingowego z tytułu ponownej oceny lub zmiany w opłatach leasingowych.

Dla aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa stosuje zasady amortyzacji analogiczne jak dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych opisanych z zastrzeżeniem, że okresem amortyzacji aktywa z tytułu prawa do użytkowania jest okres, na który zawarto umowę leasingu, jeśli nie jest przewidywany wykup przedmiotu umowy na własność. W przypadku kiedy umowa przewiduje wykup i Grupa zamierza z tego wykupu skorzystać ustalany jest okres amortyzacji równy okresowi ekonomicznej przydatności składnika aktywów.

Pozycja aktywa z tytułu prawa do użytkowania może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej analogicznie jak dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

Grupa prezentuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych aktywów jako dodatkową pozycję w grupie aktywów trwałych. Zasada ta nie ma zastosowania do aktywów z tytułu prawa do użytkowania spełniających definicję nieruchomości inwestycyjnych, które są zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako nieruchomości inwestycyjne.

9.9. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejścia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę ceny zapłaconej za akcje lub udziały przejmowanej jednostki, powiększonej o wartość udziałów niekontrolujących, nad wartością godziwą netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków (lub zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgową, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

W sytuacji, gdy pojedynczy składnik aktywów nie generuje wpływów pieniężnych, które byłyby w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów, w Grupie identyfikowany jest ośrodek wypracowujący środki pieniężne („CGU”). W Grupie obowiązują dwie struktury CGU. Pierwsza wyznaczająca zespoły majątku trwałego oraz druga określająca zespoły aktywów inwestowanych w formie akcji i udziałów w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów,

chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskonta przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Przy szacowaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia Grupa uwzględnia zdolność uczestnika rynku do osiągnięcia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego sprzedaż innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość księgową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości księgowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania. Na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek środków oraz odpowiednia część kosztów bieżących pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na rzeczowe aktywa trwale przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwale nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

9.12. Zapasy

Do zapasów zalicza się aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług,
- a także zarejestrowane świadectwa pochodzenia energii, efektywności energetycznej oraz prawa do emisji CO₂ przeznaczone do sprzedaży

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto. Stosowane do wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości rozchodu materiałów jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie Grupa wycenia w następujący sposób:

- węgiel oraz prawa do emisji CO₂ – według metody FIFO,
- materiały nabyte pod zlecenia – według metody szczegółowej identyfikacji ceny,
- pozostałe zapasy – według metody średniej ważonej.

Świadectwa pochodzenia energii

Świadectwa pochodzenia energii, wytworzonej w okresie sprawozdawczym, na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa tj. wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji i ujmują jako pomniejszenie w koszcie własnym sprzedaży. Przez wartość godziwą rozumie się średnioważoną cenę świadectw pochodzenia z danego miesiąca ustaloną na podstawie notowań na Towarowej Giełdzie Energii.

Zakupione świadectwa pochodzenia energii wycenia się w momencie początkowego ujęcia w cenie nabycia, a na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub możliwej do uzyskania cenie sprzedaży netto, w zależności od tego, która z kwot jest niższa

Prawa do emisji CO₂

Nabyte prawa do emisji CO₂ wycenia się w cenie nabycia. Prawa do emisji CO₂ otrzymane nieodpłatnie wycenia się w wartości godziwej na dzień ich zarejestrowania.

Świadectwa efektywności energetycznej

Otrzymane świadectwa efektywności energetycznej tzw. „białe certyfikaty” w okresie sprawozdawczym na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa tj. w dacie wydania decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energii i ewidencjonowane w korespondencji z rozliczeniami międzyokresowymi przychodów.

Nabyte świadectwa efektywności energetycznej tzw. „białe certyfikaty” w okresie sprawozdawczym na moment początkowego ujęcia wycenia się w cenie nabycia.

9.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- środki pieniężne w kasie i na bieżących rachunkach bankowych,
- inne środki pieniężne, w tym lokaty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Lokaty bankowe o pierwotnym okresie zapadalności przekraczającym trzy miesiące Grupa prezentuje jako lokaty i depozyty.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Inne aktywa pieniężne wycenia się zgodnie z zasadami stosowanymi do instrumentów finansowych.

9.14. Pozostałe aktywa

Grupa ujmuje w pozostałych aktywach niefinansowych rozliczenia międzyokresowe, należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które są prezentowane w oddzielnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFSS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów, a także aktywa biologiczne. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

9.15. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia Grupa klasyfikuje jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość księgowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi).

Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Jeżeli Grupa ma zamiar dokonać zbycia, które prowadziłoby do utraty kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli wszystkie wyżej wymienione kryteria są spełnione oraz niezależnie od tego czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji zbycia.

Aktywa trwałe i grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości księgowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

9.16. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej.

Zyski zatrzymane obejmują wynik netto roku bieżącego, niepodzielone wyniki z lat ubiegłych, kapitały rezerwowe i zapasowe jednostek zależnych powstałe po dacie nabycia kontroli, korekty związane z przejściem na MSSF oraz korekty związane ze zmianą w udziale w spółkach zależnych po objęciu kontroli przez jednostkę dominującą.

9.17. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Zgodnie z regulacjami obowiązującymi w poszczególnych spółkach pracownicy Grupy uprawnieni są do otrzymywania określonych świadczeń po okresie zatrudnienia oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych - nagród jubileuszowych.

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez aktuarusza, przy zastosowaniu metody prognozowanych świadczeń jednostkowych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na następujące świadczenia po okresie zatrudnienia:

- odprawy emerytalno-rentowe wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Tworzone rezerwy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe – odwijanie dyskonta), za wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w całości w innym całkowitym dochodzie.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych, wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat.

Rezerwy tworzone na nagrody jubileuszowe ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne oraz koszty finansowe – odwijanie dyskonta).

Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia

W poprzednich okresach sprawozdawczych w spółkach Grupy uruchamiane były programy dobrowolnych odejść pracowników („PDO”) oraz zasady indywidualnych odejść („ZIO”). Jako rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia Grupa ujmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie PDO oraz pozostałych działań z zakresu restrukturyzacji zatrudnienia, w oparciu o przewidywaną liczbę pracowników, którzy zakończą pracę w spółkach Grupy oraz oszacowanej wartości odprawy lub odszkodowania. Rezerwy tworzone są w momencie podania do wiadomości zainteresowanych stron głównych elementów planu restrukturyzacji.

9.18. Pozostałe rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych zależnie od okoliczności, z którymi się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Rezerwę na rekultywację terenu oraz przyszłe koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych tworzy się w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc, w których się znajdowały. Wzrost rezerwy związany z upływem czasu (odwijanie dyskonta) odnoszony jest w koszty finansowe. Zmiana stanu rezerwy wynikająca ze zmiany stopy dyskonta lub szacowanego kosztu rekultywacji/likwidacji koryguje wartość rzeczowych aktywów trwałych, których rezerwa dotyczy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów tworzy się systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego na bazie wielkości rzeczywistej emisji CO₂, z uwzględnieniem darmowych uprawnień do emisji CO₂, wg następujących zasad i kolejności:

- w części pokrytej przyznanymi nieodpłatnymi uprawnieniami (proporcjonalnie do łącznej ilości nieodpłatnych uprawnień przyznanym dla danego roku) - w wartości zerowej,
- w części pokrytej uprawnieniami zakupionymi – w cenie nabycia,
- w części niepokrytej posiadanymi lub należnymi uprawnieniami – na podstawie zakontraktowanych cen zakupu uprawnień, a następnie na podstawie cen rynkowych uprawnień na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Rezerwa z tytułu obowiązku dotyczącego praw majątkowych (art.52 ustawy OZE)

Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w kogeneracji, a także świadectw efektywności energetycznej tworzy się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości wynikającej z zakontraktowanych praw majątkowych, a następnie wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień kończący okres sprawozdawczy lub w wysokości opłaty zastępczej.

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia

Jeżeli Grupa jest stroną umowy, na podstawie której krańcowe koszty wypełnienia obowiązku przeważają nad korzyściami, które będą uzyskane na jej mocy, obecny obowiązek wynikający z umowy Grupa ujmuje i wycenia jako rezerwę. Na krańcowe koszty wynikające z umowy składają się co najmniej koszty netto zakończenia umowy, odpowiadające kwocie niższej spośród kwot kosztów wypełnienia umowy i kosztów wszelkich odszkodowań lub kar wynikających z jej niewypełnienia. Krańcowe koszty wykonania umowy to:

- Koszty bezpośrednio związane z umową, a więc takie, które wpływają na realizację umowy,
- Koszty nie obejmujące kosztów wspólnych, które zostaną poniesione niezależnie od tego, czy Grupa wywiąże się z umowy czy też nie,
- Koszty, których nie można uniknąć przez działania Grupy.

9.19. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, na których mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu w wartości zdyskontowanych przyszłych opłat. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Rzeczowe aktywa trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez okres leasingu obejmujący nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu (jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z tej opcji) oraz okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu (jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka nie skorzysta z tej opcji).

9.20. Zobowiązania z tytułu leasingu

Zobowiązania z tytułu leasingu są zobowiązaniami wynikającymi z umów leasingowych lub umów zawierających leasing.

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Na dzień rozpoczęcia leasingu opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez Grupę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z tej opcji,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że Grupa może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Po dacie rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych,
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany warunków leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych opłat leasingowych.

9.21. Zobowiązania z tytułu umów

Zobowiązania z tytułu umów zgodnie z zapisami MSSF 15 dotyczą obowiązku Grupy do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta. Jeżeli klient dokonuje płatności wynagrodzenia lub jednostka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim jednostka przekaze dobra lub usługi klientowi, jednostka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

9.22. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.23. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości wiarygodnie oszacowanych, prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów zewnętrznych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwale oraz aktywa niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od otrzymanych aktywów trwałych,
- równowartość przyznanych świadectw efektywności energetycznej tzw. „białych certyfikatów” w momencie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energii.
- otrzymane w formie dotacji środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne,

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami, oraz że dotacje będą otrzymane.

W przypadku, gdy Grupa otrzymuje kredyt lub pożyczkę na zasadach preferencyjnych na dzień początkowego ujęcia, dokonuje się wyceny takiego instrumentu finansowego w wartości godziwej, odpowiadającej wartości zdyskontowanych przepływów, z użyciem rynkowych stóp procentowych dla podobnych instrumentów. Różnicę między wyliczoną w ten sposób kwotą wyceny a wyceną według zamortyzowanego kosztu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dotację i rozlicza liniowo przez okres spłaty zobowiązania w ciężar pozostałych przychodów operacyjnych w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.24. Instrumenty finansowe

9.24.1. Aktywa finansowe

Grupa identyfikuje następujące kategorie aktywów finansowych:

- 1) wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie,
- 2) wyceniane po początkowym ujęciu w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- 3) wyceniane po początkowym ujęciu w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- 1) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Kwota główna jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów, a także marżę zysku.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- 1) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. SPPI – solely payment of principal and interest).

Kwota główna jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów, a także marżę zysku. Przez inne całkowite dochody ujmuje się zyski lub straty wynikające ze zmian w wartości godziwej. Zyski lub straty z tytułu utraty wartości, zyski i straty z tytułu różnic kursowych oraz odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w sprawozdaniu z zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli nie jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Jednostka może w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowo”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

W sytuacji, gdy instrumenty nie są związane z finansowaniem działalności i inwestycjami Grupy, ale dotyczą działalności operacyjnej (np. kontrakty terminowe dotyczące sprzedaży/zakupu energii elektrycznej) wynik z ich wyceny ujmowany jest w ramach wyniku z działalności operacyjnej.

Określając, które z posiadanych instrumentów finansowych związanych z działalnością operacyjną podlegają konieczności wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy, Grupa kieruje się istotnym profesjonalnym osądem.

Instrumenty te są wyceniane w wartości godziwej na koniec okresu sprawozdawczego. Zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych do portfela wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są rozpoznawane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

W powyższy sposób wyceniana jest m.in. pożyczka udzielona spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., dla której to pożyczki test SPPI wg MSSF 9 nie został spełniony.

9.24.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

W Grupie wdrożono model oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do należności zgodnie z uproszczoną metodą dopuszczalną do zastosowania przez MSSF 9. Uzasadnienie dla zastosowania powyższego modelu stanowią poniższe argumenty:

- należności posiadane przez Grupę nie zawierały istotnego elementu finansowania w rozumieniu zasad określonych w MSSF 15, czyli nie istniał istotny komponent finansowania mogący korygować przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia,
 - należności spełniały warunek oczekiwania, że zostaną spłacone w okresie krótszym niż rok.
- Uproszczony model pozwala na obliczanie strat kredytowych w całym okresie życia należności. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń. W przypadku należności od kontrahentów oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.24.3. Zobowiązania finansowe

Grupa identyfikuje następujące kategorie zobowiązań finansowych:

- 1) wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- 2) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej.

W momencie początkowego ujęcia jednostka może nieodwołalnie wyznaczyć zobowiązanie finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w następujących przypadkach:

- 1) jeśli umowa zawiera jeden lub większą liczbę wbudowanych instrumentów pochodnych, a umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów objętym zakresem MSSF 9, o ile:
 - a) wbudowany instrument pochodny (wbudowane instrumenty pochodne) nie zmienia(ją) znacząco przepływów pieniężnych, które w przeciwnym razie byłyby wymagane zgodnie z warunkami umowy, lub
 - b) jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania analizy lub po pobieżnej analizie przeprowadzonej podczas rozpatrywania po raz pierwszy podobnego hybrydowego instrumentu, że oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego (wbudowanych instrumentów pochodnych) jest zabronione, jak na przykład w przypadku opcji wcześniejszej spłaty wbudowanej w pożyczkę i pozwalającej jej posiadaczowi na wcześniejszą spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu,
- 2) gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji, ponieważ:
 - a) eliminuje to lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad, lub
 - b) grupa zobowiązań finansowych bądź aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest zarządzana, a jej wyniki są oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, a informacje o tej grupie przygotowane na tej podstawie są przekazywane wewnątrz Grupy kluczowemu personelowi kierownicemu.

Do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zakupu rzeczowych aktywów trwałych, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.

W momencie początkowego ujęcia są one ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na koniec okresu sprawozdawczego bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmian w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat jako koszty lub przychody finansowe.

W sytuacji, gdy instrumenty nie są związane z finansowaniem działalności i inwestycjami Grupy, ale dotyczą działalności operacyjnej (np. kontrakty terminowe dotyczące sprzedaży/zakupu energii elektrycznej) wynik z ich wyceny ujmowany jest w ramach wyniku z działalności operacyjnej.

Określając, które z posiadanych instrumentów finansowych związanych z działalnością operacyjną podlegają konieczności wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy, Grupa kieruje się istotnym profesjonalnym osądem.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego

instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości księgowych wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.24.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Dla celów rachunkowości zabezpieczeń Grupa stosuje w sposób ciągły MSR 39. Grupa może podjąć decyzję o desygnowaniu wybranych instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jako instrumentów zabezpieczających w ramach identyfikowanego powiązania zabezpieczającego. Grupa dopuszcza stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych tylko w przypadku, gdy spełnione są określone kryteria, tzn.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Sporządzana dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób bieżącej oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do sprawozdania z zysków lub strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Prezentacja

W związku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Grupa stosuje następującą prezentację:

- efektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest księgowana w pozostałych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny,
- odsetki z tytułu instrumentów zabezpieczających są prezentowane w tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowany jest wynik odsetkowy na pozycji zabezpieczanej,
- rewaluacja instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowana jest rewaluacja walutowa pozycji zabezpieczanej,
- nieefektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

9.25. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy oraz zmianę stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczanej z kapitałem własnym ani innymi całkowitymi dochodami.

Podatek bieżący

Rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalane jest przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W przypadku jednostek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej (patrz nota 12.4) przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa tworzy rezerwy i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmują się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmują się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy.

9.26. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i usług

Przychody ze sprzedaży ujmują się w momencie oraz w stopniu odzwierciedlającym spełnienie przez Grupę zobowiązania do wykonania świadczenia (realizacji usługi) lub dostawy towaru. Spełnienie zobowiązania następuje w momencie uzyskania przez klienta kontroli nad przekazanym składnikiem aktywów.

Przychody są ujmowane w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi.

Grupa ujmuje przychód z umowy z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- Strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
- Umowa ma treść ekonomiczną,
- Jest prawdopodobne, że jednostka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

W zależności od spełnienia określonych w MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” kryteriów, przychody mogą być ujmowane jednorazowo (w momencie, gdy kontrola nad dobrami i usługami jest przeniesiona na klienta) albo mogą być rozkładane w czasie w sposób obrazujący wykonanie świadczenia – szczególnie w przypadku umów świadczonych w czasie. Większość przychodów generowanych przez Grupę rozpoznawana jest w określonym momencie czasu. Informacje dotyczące podziału przychodów na przychody powstające w miarę upływu czasu oraz powstające w określonym momencie zostały przedstawione w nocie 10.

Grupa przedstawia wszelkie bezwarunkowe prawa do otrzymania wynagrodzenia oddzielnie jako należność. Prawo do wynagrodzenia jest bezwarunkowe, jeśli jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu.

Do przychodów zalicza się w szczególności:

- 1) kwoty należne za sprzedane: energię elektryczną, ciepło, świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectwa wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji, uprawnienia do emisji, usługi dystrybucyjne i przesyłowe oraz usługi działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy,
- 2) kwoty należne za sprzedane materiały i towary w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty.

W zakresie sprzedaży energii elektrycznej, ciepła oraz usług dystrybucyjnych klientami są odbiorcy końcowi energii (indywidualni i biznesowi). Sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej w Grupie realizowana jest w większości za pośrednictwem giełdy. Świadectwa pochodzenia energii sprzedawane są w większości wewnątrz Grupy.

Za moment sprzedaży uważa się datę wykonania świadczenia zgodnie z umową kupna - sprzedaży (wysyłki lub postawienia do dyspozycji odbiorcy dostawy, odbioru usługi), przy sprzedaży detalicznej zapłatę gotówką, kartą kredytową lub czekiem, zaś w przypadku sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepła za moment sprzedaży przyjmuje się dostarczenie energii do odbiorcy.

Jeżeli jednostka Grupy lub Grupa występuje w roli agenta, zbierającego kwoty w imieniu zleceniodawcy, jej przychodami są kwoty prowizji. Jednostka Grupy bądź Grupa występuje w charakterze agenta, jeżeli nie jest narażona na znaczące ryzyko i nie osiąga korzyści wynikających ze sprzedaży dóbr lub świadczenia usług. Jednym z elementów wskazujących na to, że jednostka występuje w charakterze agenta jest to, że kwota, którą jednostka otrzymuje jako zapłatę, jest wcześniej ustalona, będąc bądź to stałą kwotą opłaty liczonej od transakcji lub też określonym procentem kwoty, na jaką zafakturowano klienta.

Przykładem działalności agentycznej może być sprzedaż usługi dystrybucji energii elektrycznej do odbiorców końcowych, realizowana przez podmiot zajmujący się obrotem energią elektryczną.

Przychody ze sprzedaży energii zakupionej przez jednostki na Rynku Bilansującym prezentowane są jako przychody ze sprzedaży towarów.

Przychody z tytułu opłat przyłączeniowych ujmowane są w okresie, w którym są one należne. Usługi w zakresie przyłączenia do sieci są odrębnym zobowiązaniem do wykonania świadczenia.

Przychody z wykonania niezakończonych usług w okresie od dnia zawarcia umowy do końca okresu sprawozdawczego po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny.

Przychody z tytułu wynajmu oraz z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Przychody z tytułu refaktur ujmuje się jako przychody z podstawowej działalności operacyjnej.

Korekty przychodów ze sprzedaży są zaliczane do okresu, którego dotyczą do momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji.

W ramach wynagrodzenia Grupa nie identyfikuje części zmiennej.

9.27. Koszty działalności operacyjnej

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów i świadczenia usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów aktualizujących zapasy,
- wartość przyznanych praw majątkowych obniżająca koszty.

Koszty sprzedaży obejmują koszty związane z obsługą i pozyskaniem klientów, koszty marketingu i reklamy oraz koszty utworzenia rezerwy na obowiązek dotyczący praw majątkowych.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością oraz spółkami wchodzącymi w skład Grupy.

9.28. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością,
- z utworzeniem/rozwiązaniem odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, aktywów z tytułu prawa do użytkowania, należności z tytułu dostaw i usług, oraz aktywów z tytułu umów.

9.29. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych,

- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen księgowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej rzeczowego aktywa trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości księgowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.30. Zysk/strata netto na akcję

Zysk/strata netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku/straty netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. W przypadku scalenia lub podziału akcji, do kalkulacji stosuje się retrospektywnie liczbę akcji po ich scaleniu lub podziale.

9.31. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

9.32. Zmiany zasad rachunkowości i korekta danych lat ubiegłych

W wyniku zmian polityki rachunkowości i korekty błęd lat ubiegłych, Grupa dokonała następującego przekształcenia danych porównawczych w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

		Stan na 31 grudnia 2020 (dane poprzednio raportowane)	Zmiana prezentacji	Stan na 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa niematerialne	korekta nr 1	242	684	926
Zapasy	korekta nr 1	824	(684)	140
RAZEM		1 066	-	1 066

		Stan na 1 stycznia 2020 (dane poprzednio raportowane)	Zmiana prezentacji	Stan na 1 stycznia 2020 (dane przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa niematerialne	korekta nr 1	223	591	814
Zapasy	korekta nr 1	756	(591)	165
RAZEM		979	-	979

		Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane poprzednio raportowane)	Korekta błęd i zmiana prezentacji	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	korekta nr 4	12 496	(95)	12 401
Przychody z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny		57	-	57
Koszt własny sprzedaży	korekta nr 2,3,4	(11 271)	1 038	(10 233)
Zysk brutto ze sprzedaży		1 282	943	2 225
Pozostałe przychody operacyjne	korekta nr 2	322	187	509
Koszty sprzedaży	korekta nr 3	(380)	(574)	(954)

		Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane poprzednio raportowane)	Korekta błędów i zmiana prezentacji	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)
Koszty ogólnego zarządu		(377)	-	(377)
Pozostałe koszty operacyjne	korekta nr 2	(183)	(556)	(739)
Przychody finansowe		77	-	77
Koszty finansowe		(696)	-	(696)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności		(264)	-	(264)
Strata brutto		(219)	-	(219)
Podatek dochodowy		(225)	-	(225)
Strata netto za okres		(444)	-	(444)
Przypadający na:				
Właścicieli jednostki dominującej		(393)	-	(393)
Udziały niekontrolujące		(51)	-	(51)

(*) Na kwotę obniżenia kosztu własnego sprzedaży w wysokości 1 225 mln zł składa się: 574 mln zł przeniesione na koszty sprzedaży (korekta nr 3), 556 mln zł przeniesione na pozostałe koszty operacyjne (korekta nr 2), 95 mln zł przeniesione z przychodów (korekta nr 4). Na podwyższenie kosztu własnego sprzedaży w wysokości 187 mln zł wpływa przeniesienie tej wartości na pozostałe przychody operacyjne (korekta nr 2).

		Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane poprzednio raportowane)	Zmiana prezentacji	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)
Przebiegły środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) brutto		(219)	-	(219)
Korekty o pozycje:		-	-	-
Udział w (zysku)/stracie jednostek wykazywanych metodą praw własności		264	-	264
(Zysk)/strata z tytułu różnic kursowych		138	-	138
Amortyzacja		1 044	-	1 044
Odsetki i dywidendy, netto		219	-	219
Strata na działalności inwestycyjnej	korekta nr 6	678	625	1 303
Zmiany pozycji kapitału obrotowego:		-	-	-
Zmiana stanu należności		53	-	53
Zmiana stanu zapasów	korekta nr 1	(68)	92	24
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(93)	-	(93)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów		42	-	42
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(115)	-	(115)
Zmiana stanu rezerw		15	-	15
		1 958	717	2 675
Podatek dochodowy		(83)	-	(83)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 875	717	2 592
Przebiegły środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych oraz inwestycji w nieruchomości inwestycyjne		20	-	20
Splata pożyczek udzielonych		170	-	170
Odsetki otrzymane		12	-	12
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	korekt nr 5	(1 600)	(717)	(2 317)

	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane poprzednio raportowane)	Zmiana prezentacji	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)
Udzielenie pożyczek	(180)	-	(180)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 578)	(717)	(2 295)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	3 943	-	3 943
Otrzymane dotacje	33	-	33
Splata zaciągniętego zadłużenia	(2 955)	-	(2 955)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(2 198)	-	(2 198)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	(61)	-	(61)
Odsetki zapłacone	(316)	-	(316)
Pozostałe	21	-	21
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(1 533)	-	(1 533)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(1 236)	-	(1 236)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	1 457	-	1 457
Niezrealizowane różnice kursowe	4	-	4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	221	-	221

*pozycja w 2020 roku zawiera zmianę stanu należności i aktywów z tytułu umów.

Od 1 stycznia 2021 roku Grupa dokonała zmiany polityki rachunkowości w zakresie prezentacji wykorzystywanych na własne potrzeby (w tym nabytych, nieodpłatnie otrzymanych, przyznanych przez URE w procesie produkcji energii elektrycznej) świadectw pochodzenia energii, praw do emisji CO₂ i świadectw efektywności energetycznej. Zostały one zaprezentowane w ramach wartości niematerialnych, a nie jak wcześniej w ramach zapasów (korekta nr 1).

Grupa dokonała też zmiany polityki rachunkowości w zakresie prezentacji wartości utworzonych i rozwiązanych odpisów aktualizujących: należności z tytułu dostaw i usług, aktywów z tytułu umów, rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych (w tym poniesionych zaliczek). Utworzenie odpisów zostało zaprezentowane w ramach pozostałych kosztów operacyjnych, a rozwiązanie w ramach pozostałych przychodów operacyjnych, a nie jak wcześniej w koszcie własnym sprzedaży (korekta nr 2).

Zmieniło się również podejście do prezentacji wartości utworzonej/rozwiązanej rezerwy z tytułu obowiązku przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej. Wartość ta została ujęta w 2021 roku w kosztach sprzedaży, poprzednio prezentowana w koszcie własnym sprzedaży (korekta nr 3).

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa dokonała korekty błędu lat ubiegłych w zakresie prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat nieodpłatnie otrzymanych świadectw pochodzenia energii. Zostały one zaprezentowane jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży, poprzednio ujęte w przychodach ze sprzedaży (korekta nr 4).

Zmiana polityki rachunkowości w zakresie prezentacji wykorzystywanych na własne potrzeby świadectw pochodzenia energii, praw do emisji CO₂ i świadectw efektywności energetycznej dotycząca ujęcia w ramach wartości niematerialnych zamiast w pozycji zapasy (korekta 1) wpłynęła również na sposób prezentacji przepływów pieniężnych związanych z wydatkami ponoszonymi na nabycie praw do emisji CO₂ i świadectw efektywności energetycznej (korekta nr 5) oraz umorzenia niniejszych praw (korekta nr 6).

Wydatki związane z wydatkami ponoszonymi na nabycie praw do emisji CO₂ i świadectw efektywności energetycznej zostały zaprezentowane w ramach Przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych (korekta 5), natomiast poprzednio wydatki tego rodzaju były zaprezentowane w działalności operacyjnej w pozycji Zmiana stanu zapasów. Umorzenie praw majątkowych zostało uwzględnione w pozycji (Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej (korekta nr 6).

Od 1 stycznia 2021 roku Grupa dokonała również zmiany metody wyceny nieruchomości inwestycyjnych, lecz z uwagi na nieistotność kwot nie dokonano przekształcenia danych porównawczych w tym zakresie.

Zmieniono metodę wyceny nieruchomości inwestycyjnych z modelu opartego na cenie nabycia na model wartości godziwej. Zysk wynikający z powyższej zmiany wyniósł 9 mln zł i został ujęty w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych w wyniku lat ubiegłych.

Powyższe zmiany mają na celu wierniejsze odwzorowanie zdarzeń gospodarczych występujących w Grupie, a także dostosowanie do zasad wynikających z polityki rachunkowości przyjętej w Grupie Orlen.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH**10. Linie biznesowe (Segmenty działalności)**

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne” za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty wydzielone ze względu na rodzaj oferowanych produktów. Podział sprawozdawczości Grupy opiera się na trzech segmentach oraz pozostałej działalności nazywanych według terminologii Grupy liniami biznesowymi:

- Dystrybucja - dystrybucja energii elektrycznej przez Energa-Operator SA (Operatora Systemu Dystrybucyjnego), a także działalność bezpośrednio związana z dystrybucją prowadzoną przez inne spółki Grupy,
- Wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych, wytwarzanie oraz dystrybucja energii cieplnej, a także działalność serwisowo - remontowa bezpośrednio związana z wytwarzaniem energii,
- Sprzedaż – handel energią elektryczną (obróć hurtowy i sprzedaż detaliczna) oraz usługi oświetlenia,
- Pozostała działalność – centra usług wspólnych w obszarach księgowym, kadrowo-płacowym, administracyjnym oraz teleinformatycznym, a także działalność finansowa, zarządzanie nieruchomościami oraz logistyka, zaopatrzenie i ochrona.

Do linii biznesowej pozostałe zakwalifikowano działalność jednostki dominującej.

Podstawowymi miernikami, na bazie których Zarząd Energa SA dokonuje oceny wyników działalności linii biznesowych jest wynik netto oraz EBITDA, tj. zysk/(strata) z działalności operacyjnej (obliczony jako zysk/strata brutto skorygowany o udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności, przychody finansowe oraz koszty finansowe) powiększony o amortyzację i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe.

Zasady stosowane do ustalenia wyników linii biznesowych oraz pomiaru aktywów i zobowiązań linii biznesowych są zgodne z zasadami stosowanymi dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności jest przypisywany do wyłączeń i korekt konsolidacyjnych.

Transakcje pomiędzy liniami biznesowymi rozliczane są na warunkach rynkowych.

Grupa nie prezentuje informacji w podziale na segmenty geograficzne, gdyż jej działalność prowadzona na rzecz klientów zagranicznych oraz aktywa zagraniczne nie mają znaczącego wpływu na działalność Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przyporządkowanie do poszczególnych segmentów sprawozdawczych przychodów i kosztów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku oraz aktywów i zobowiązań finansowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wraz z odpowiednimi danymi porównywalnymi.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku lub na dzień 31 grudnia 2021 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 369	7 455	2 027	165	-	14 016
Sprzedaż między liniami biznesowymi	61	49	357	491	(958)	-
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat *	-	-	(324)	-	-	(324)
Przychody linii biznesowej ogółem	4 430	7 504	2 060	656	(958)	13 692
EBITDA						
	2 048	343	112	(63)	9	2 449
Amortyzacja	875	49	139	27	(11)	1 079
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	2	90	-	-	92
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	1 173	292	(117)	(90)	20	1 278
Przychody/ koszty finansowe netto	(152)	(6)	(54)	206	(188)	(194)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	-	-	-	-	185	185
Zysk lub strata brutto	1 021	286	(171)	116	17	1 269
Podatek dochodowy	(241)	(56)	(45)	13	(3)	(332)
Zysk lub strata netto	780	230	(216)	129	14	937
Aktywa i zobowiązania						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5	151	40	144	-	340
Aktywa ogółem	15 083	2 985	4 245	14 275	(15 350)	21 238
Zobowiązania finansowe	4 906	24	838	4 882	(4 537)	6 113
Pozostałe informacje dotyczące linii biznesowej						
Nakłady inwestycyjne	1 526	64	233	299	(15)	2 107

* opis w nocie 30.3.1

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku (przekształcone)* lub na dzień 31 grudnia 2020 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 264	7 074	963	100	-	12 401
Sprzedaż między liniami biznesowymi	61	28	254	595	(938)	-
Przychody z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny	-	57	-	-	-	57
Przychody linii biznesowej ogółem	4 325	7 159	1 217	695	(938)	12 458
EBITDA						
Amortyzacja	847	52	131	29	(15)	1 044
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	330	-	-	330
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	943	104	(296)	(108)	20	664
Przychody/ koszty finansowe netto	(181)	(5)	(51)	229	(611)	(619)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	-	-	-	-	(264)	(264)
Zysk lub strata brutto	762	99	(347)	121	(855)	(219)
Podatek dochodowy	(148)	(31)	(44)	(1)	(1)	(225)
Zysk lub strata netto	614	68	(391)	120	(856)	(444)
Aktywa i zobowiązania						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5	55	37	124	-	221
Aktywa ogółem	14 415	2 729	4 025	13 885	(15 386)	19 668
Zobowiązania finansowe	5 152	34	892	5 513	(4 855)	6 736
Pozostałe informacje dotyczące linii biznesowej						
Nakłady inwestycyjne	1 350	66	274	28	3	1 721

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	24	7 215	2 264	348	(600)	9 251
Energia elektryczna	19	7 079	1 891	-	(384)	8 605
Gaz	-	199	-	-	-	199
Pozostałe towary, produkty i materiały	5	5	373	348	(216)	515
Podatek akcyzowy	-	(68)	-	-	-	(68)
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	4 406	289	120	308	(358)	4 765
Usługi dystrybucyjne i tranzytowe	4 214	-	87	-	(42)	4 259
Opłaty za przyłączenie odbiorców	119	-	-	-	-	119
Przychody z najmu	36	4	5	2	(15)	32
Pozostałe usługi	37	285	28	306	(301)	355
RAZEM	4 430	7 504	2 384	656	(958)	14 016
w tym:						
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w sposób ciągły	4 233	7 210	1 978	-	(426)	12 995
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w określonym momencie	197	294	406	656	(532)	1 021
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 (przekształcone)*	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	41	6 842	1 100	222	(406)	7 799
Energia elektryczna	36	6 783	906	3	(273)	7 455
Gaz	-	123	-	-	-	123
Pozostałe towary, produkty i materiały	5	3	194	219	(133)	288
Podatek akcyzowy	-	(67)	-	-	-	(67)
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	4 284	260	117	473	(532)	4 602
Usługi dystrybucyjne i tranzytowe	4 151	-	31	-	(42)	4 140
Opłaty za przyłączenie odbiorców	49	-	-	-	-	49
Przychody z najmu	36	4	4	2	(15)	31
Pozostałe usługi	48	256	82	471	(475)	382
RAZEM	4 325	7 102	1 217	695	(938)	12 401
w tym:						
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w sposób ciągły	4 187	6 839	937	3	(315)	11 651
Przychody z towarów, produktów i materiałów przekazywanych lub usług świadczonych w określonym momencie	138	263	280	692	(623)	750

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT
11. Przychody i koszty
11.1. Koszty działalności według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (przekształcone)*
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	1 079	1 044
Zużycie materiałów i energii	951	861
Usługi obce	1 373	1 383
Podatki i opłaty	1 604	1 164
Koszty świadczeń pracowniczych	1 172	1 304
Pozostałe koszty rodzajowe	83	87
Przyznane prawa majątkowe	(108)	(95)
Zmiana stanu produktów	7	(8)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(255)	(227)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	6 343	6 051
Razem koszty operacyjne	12 249	11 564
w tym:		
Koszt własny sprzedaży	10 971	10 233
Koszty sprzedaży	953	954
Koszty ogólnego zarządu	325	377

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

11.2. Koszty amortyzacji ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (przekształcone)*
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	1 025	977
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu użytkowania	985	942
Amortyzacja aktywów niematerialnych i aktywów z tytułu użytkowania	40	34
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	-	1
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	43	40
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu użytkowania	28	18
Amortyzacja aktywów niematerialnych i aktywów z tytułu użytkowania	15	22
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	11	27
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu użytkowania	8	19
Amortyzacja aktywów niematerialnych i aktywów z tytułu użytkowania	3	8

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

11.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Wynagrodzenia	898	929
Koszty ubezpieczeń społecznych	168	170
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe	(33)	60
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	139	145

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Taryfa energetyczna - koszty bieżące	15	13
ZFŚS - odpisy za bieżący rok obrotowy	29	35
Pracowniczy Program Emerytalny	45	43
Szkolenia pracownicze	5	3
Wydatki związane z BHP	6	8
Pozostałe	39	43
RAZEM	1 172	1 304

11.4. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (przekształcone)*
Zysk ze zbycia środków trwałych/ aktywów niematerialnych	3	8
Otrzymane kary, grzywny, odszkodowania	52	30
Dotacje	24	21
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość aktywów obrotowych	36	39
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych	36	151
Rozwiązanie rezerw (np. sprawy sądowe)	22	145
Zwrot podatków	9	1
Zwrot kosztów postępowania sądowego	9	9
Przychody dotyczące nielegalnego poboru energii	5	3
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura	7	98
Nadpłaty	4	2
Pozostałe	7	2
RAZEM	214	509

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

11.5. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (przekształcone)*
Koszty usuwania szkód losowych	76	43
Darowizny	7	6
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość aktywów obrotowych	69	77
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych	117	481
Utworzenie rezerw	78	106
Odszkodowania	2	4
Koszty dotyczące nielegalnego poboru energii	1	1
Koszty postępowania spornego	13	12
Odpis wartości firmy	11	-
Nadwyżka kosztów restrukturyzacji zatrudnienia nad przychodami z tytułu rozwiązania rezerw aktuarialnych	-	2
Pozostałe	5	7
RAZEM	379	739

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

11.6. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	67	74
Przychody odsetkowe	53	40
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących)	-	11
Różnice kursowe	2	2
Pozostałe	12	21
Wynik ze sprzedaży udziałów jednostek zależnych	(15)	-
Pozostałe przychody finansowe	22	3
Aktualizacja wartości inwestycji wycenianej metodą praw własności	21	-
Pozostałe	1	3
RAZEM	74	77

11.7. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	178	447
Koszty odsetkowe	176	228
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (w tym utworzenie odpisów aktualizujących)	-	187
Różnice kursowe	2	32
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	90	249
Aktualizacja wartości inwestycji wycenianej metodą praw własności	-	183
Odsetki leasingowe	41	36
Odsetki aktuarialne i inne odsetki	25	26
Pozostałe	24	4
RAZEM	268	696

12. Podatek dochodowy
12.1. Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Sprawozdanie z zysków lub strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(292)	(108)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(1)	(4)
Odroczony podatek dochodowy	(39)	(113)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z zysków lub strat	(332)	(225)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy	(59)	19
Obciążenie podatkowe/Korzyść podatkowa wykazana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(59)	19

W zakresie podatku dochodowego Grupa co do zasady podlegała w roku 2021 przepisom ogólnym. Za wyjątkiem Podatkowej Grupy Kapitałowej Energa (patrz opis w nocie 12.4), nie wystąpiły inne przypadki, które różnicowałyby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

Termin upływu prawa do rozliczenia straty podatkowej przez spółki Grupy Energa, niewchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej, przypada najpóźniej na dzień 31 grudnia 2026 roku.

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zysk lub strata brutto przed opodatkowaniem	1 269	(219)
Obciążenie podatkowe według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(241)	42
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(1)	(4)
Obciążenie podatkowe od kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(63)	(110)
Obciążenie podatkowe od przychodów trwale niebędących podstawą do opodatkowania	6	7
Obciążenie podatkowe od udziału w zysku (stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	35	(50)
Straty podatkowe	18	-
Różnice przejściowe, dla których nie utworzono aktywa na podatek odroczoney	(86)	(110)
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej w sprawozdaniu z zysków lub strat	(332)	(225)

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. W latach 2021 oraz 2020 obowiązywała stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

Rok podatkowy jak i okres, za który sporządzone jest niniejsze sprawozdanie finansowe pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

12.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczonego podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2021	Zmiana ujęta w wyniku finansowym	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach / kapitale	Sprzedaż jednostki zależnej	Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	Stan na 31 grudnia 2020
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	759	72	(35)	(4)	(2)	728
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i zapasów	286	4	-	(1)	-	283
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	277	27	(22)	-	-	272
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna	-	(2)	-	-	-	2
Od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	74	(5)	(12)	-	-	91
Od rezerw na nagrody jubileuszowe	46	(8)	-	-	-	54
Od rezerw z tytułu obowiązku dotyczącego praw majątkowych	31	8	-	-	-	23
Od rezerw na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	19	(2)	-	-	-	21
Od rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów	45	8	-	-	-	37
Niewypłacone wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	4	-	-	(1)	-	5
Od pozostałych rezerw	52	4	-	(1)	(1)	50
Naliczone koszty	65	21	-	-	(1)	45
Inne zobowiązania i Przychody przyszłych okresów	10	10	-	-	-	-
Straty podatkowe	12	6	-	-	-	6
Pozostałe	6	1	(1)	(1)	-	7
Korekta aktywa do wartości do zrealizowania w przyszłości	(168)	-	-	-	-	(168)
Kompensata	(522)	(16)	15	-	-	(521)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	237					207

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

	Stan na 31 grudnia 2020	Zmiana ujęta w wyniku finansowym	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na 31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	728	(8)	19	717
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i zapasów	283	53	-	230
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	272	49	10	213
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna	2	(16)	-	18
Od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	91	(2)	9	84
Od rezerw na nagrody jubileuszowe	54	5	-	49
Od rezerw z tytułu obowiązku dotyczącego praw majątkowych	23	5	-	18
Od rezerw na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	21	6	-	15
Od rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów	37	4	-	33
Niewypłacone wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	5	-	-	5
Od pozostałych rezerw	50	(18)	-	68
Naliczone koszty	45	1	-	44
Straty podatkowe	6	(22)	-	28
Pozostałe	7	(2)	-	9
Korekta aktywa do wartości do zrealizowania w przyszłości	(168)	(71)	-	(97)
Kompensata	(521)	(66)	-	(455)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	207			262

Łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne, w przypadku których nie ujęto aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 1 846 mln zł a na dzień 31 grudnia 2020 roku 1 497 mln zł. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zostało utworzone gdyż Grupa nie planuje sprzedaży tych inwestycji (z wyjątkiem inwestycji w spółce Energa Invest Sp. z o.o. oraz inwestycji w Spółce Energa Elektrownie Ostrołęka SA), a więc różnice przejściowe nie odwrócą się w przyszłości.

	Stan na 31 grudnia 2021	Zmiana ujęta w wyniku finansowym	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach/kapitale	Sprzedaż jednostki zależnej	Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	Stan na 31 grudnia 2020
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 432	111	26	(3)	-	1 298
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 135	55	-	(2)	-	1 082
Naliczone przychody	43	7	-	-	-	36
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	9	3	-	-	-	6
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych z tytułu naliczonych odsetek, niezrealizowanych różnic kursowych, wyceny instrumentów.	183	(9)	21	-	-	171
Inne należności i Rozliczenia Międzyokresowe Kosztów	30	30	-	-	-	-
Inne zobowiązania i Przychody przyszłych okresów	27	27	-	-	-	-
Od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	4	-	4	-	-	-
Pozostałe	1	(2)	1	(1)	-	3
Kompensata	(522)	(16)	15	-	-	(521)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	910					777

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

	Stan na 31 grudnia 2020	Zmiana ujęta w wyniku finansowym	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na 31 grudnia 2019
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 298	105	-	1 193
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 082	66	-	1 016
Naliczone przychody	36	2	-	34
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	6	(1)	-	7
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	171	43	-	128
Pozostałe	3	(5)	-	8
Kompensata	(521)	(66)		(455)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	777			738

Łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne, w przypadku których nie ujęto zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 3 756 mln zł a na dzień 31 grudnia 2020 roku 2 914 mln zł. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie została utworzona gdyż Grupa nie planuje sprzedaży tych inwestycji, a więc różnice przejściowe nie odwrócą się w przyszłości.

12.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa ENERGA

W dniu 9 listopada 2020 roku zawarto nową umowę pod nazwą PGK ENERGA 2021. Umowę zawarto na trzy lata podatkowe od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2023 roku. Umowa została zarejestrowana przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w dniu 10 grudnia 2020 roku.

W skład nowej PGK weszły spółki: Energa SA, Energa-Operator SA, Energa-Obrót SA, Energa OZE SA, Energa Informatyka i Technologie Sp. z o.o., Energa Logistyka Sp. z o.o. oraz Energa Oświetlenie Sp. z o.o.

Spółka Energa SA została wyznaczona jako spółka reprezentująca PGK ENERGA 2021 w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa.

Przedmiotem opodatkowania PGK podatkiem dochodowym jest suma dochodów z dwóch źródeł przychodów tj. dochodu osiągniętego z zysków kapitałowych oraz dochodu osiągniętego z innych przychodów. Dochodem ze źródła przychodów jest nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących PGK uzyskanych z danego źródła przychodów nad sumą ich strat poniesionych z tego źródła przychodów.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ
13. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	108	15 070	7 515	382	1 101	997	25 173
Zakup bezpośredni	-	-	1	-	-	1 783	1 784
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	7	823	558	20	210	(1 618)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	(2)	(7)	-	-	(9)
Likwidacja	(1)	(28)	(37)	-	(73)	-	(139)
Nieodpłatne otrzymanie	-	9	24	-	-	-	33
Przemieszczenia między grupami	(4)	(4)	(2)	1	-	(1)	(10)
Wykup	-	-	-	3	-	-	3
Przeniesienie z aktywów inwestycyjnych	4	6	-	-	-	-	10
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	12	12
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	(2)	(1)	-	(1)	(32)	(36)
Sprzedaż jednostki zależnej	(1)	(5)	(2)	-	(2)	-	(10)
Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji	-	(28)	(6)	-	-	-	(34)
Pozostałe zmiany wartości	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	113	15 840	8 048	399	1 235	1 141	26 776
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	-	(5 906)	(3 509)	(272)	(698)	(223)	(10 608)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	(1)	(527)	(294)	(25)	(107)	(6)	(960)
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	(44)	(42)	-	(6)	(24)	(116)
Pozostałe zwiększenia odpisów aktualizujących	-	(72)	(78)	-	(13)	-	(163)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	26	10	-	-	-	36
Pozostałe zmniejszenia odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	163	163
Sprzedaż, zbycie	-	-	2	7	-	-	9
Likwidacja	-	27	37	-	74	-	138
Wykup	-	-	-	(2)	-	-	(2)
Przemieszczenia między grupami	-	2	2	(1)	-	-	3
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	1	-	1	-	2
Przeniesienie z aktywów inwestycyjnych	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Sprzedaż jednostki zależnej	-	1	-	-	2	-	3
Pozostałe zmiany wartości	-	1	-	-	-	-	1
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	(1)	(6 493)	(3 871)	(293)	(747)	(90)	(11 495)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	108	9 164	4 006	110	403	774	14 565
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	112	9 347	4 177	106	488	1 051	15 281

	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transp ortu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto								
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	106	1	14 323	7 113	373	1 009	867	23 792
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	-	-	1 500	1 500
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	2	-	759	461	19	134	(1 375)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	2	(3)	(10)	(21)	-	(32)
Likwidacja	-	-	(58)	(60)	-	(20)	(3)	(141)
Nieodpłatne otrzymanie	-	-	14	-	-	-	-	14
Wykup	-	-	-	1	1	-	-	2
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	-	10	10
Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji	-	-	35	5	-	-	-	40
Pozostałe zmiany wartości	-	(1)	(5)	(2)	(1)	(1)	(2)	(12)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	108	-	15 070	7 515	382	1 101	997	25 173
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	-	(1)	(5 398)	(3 200)	(256)	(640)	(35)	(9 530)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	-	1	(515)	(288)	(25)	(97)	-	(924)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(2)	-	(70)	(158)	1	(3)	(219)	(451)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	2	-	23	69	-	-	31	125
Pozostałe zmniejszenia odpisów aktualizujących	-	-	5	16	-	-	-	21
Sprzedaż, zbycie	-	-	(3)	3	9	21	-	30
Likwidacja	-	-	56	56	-	20	-	132
Wykup	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Pozostałe zmiany wartości	-	-	(4)	(7)	-	1	-	(10)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	-	-	(5 906)	(3 509)	(272)	(698)	(223)	(10 608)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	106	-	8 925	3 913	117	369	832	14 262
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2020 roku	108	-	9 164	4 006	110	403	774	14 565

Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

W 2021 roku dokonano oceny wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych przesłanek utraty wartości odzyskiwalnej posiadanych rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy, o której mowa w nocie 16.

W II półroczu 2021 roku testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU – ang. *cash generating unit*) przeprowadzono wykorzystując metodę dochodową w oparciu o zdyskontowaną wartość szacowanych przepływów z działalności operacyjnej, z uwzględnieniem m.in. następujących założeń:

- datą testu jest 31 grudnia 2021 roku,
- przyjęte przez Zarząd Energi SA do stosowania założenia makroekonomiczne dla Grupy PKN Orlen, w tym w zakresie: dedykowanych dla źródeł cen energii elektrycznej, ceny węgla kamiennego i gazu ziemnego, stawek rynku mocy dla rynku polskiego, ceny świadectw pochodzenia oraz ceny uprawnień do emisji dwutlenku węgla na podstawie raportu przygotowanego dla Grupy PKN Orlen przez niezależny podmiot; prognozy zostały przygotowane do 2050 roku włącznie; w zakresie cen biomasy zastosowano prognozy spółek wykorzystujących ten surowiec, tj. prognozę spółki Energa Elektrownie Ostrołęka SA dla okresu 2022-2041 oraz prognozę spółki Energa Kogeneracja Sp. z o.o. dla okresu 2022-2030,
- ilość darmowych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2021-2025 zgodnie z wykazem opublikowanym przez Ministra Środowiska RP,
- nakłady inwestycyjne o charakterze odtworzeniowym na poziomie zapewniającym utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych, w tym nakłady na dostosowanie poziomów emisji przemysłowych do wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku, w sprawie emisji przemysłowych oraz decyzji wykonawczej Komisji UE 2021/2326 w sprawie konkluzji najlepszych dostępnych technik (BAT) opublikowanej dnia 30 listopada 2021 roku,
- utrzymanie wsparcia dla produkcji z istniejących odnawialnych źródeł energii w postaci przychodu z praw majątkowych oraz uwzględnienie dla części instalacji wygranych aukcji na sprzedaż energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii i przychodu z mechanizmu FIT/FIP, zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii wraz z jej późniejszymi zmianami (Dz.U. 2017 nr 0, poz. 1148),
- przychody z rynku mocy zgodne z przepisami Ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy, z późniejszymi zmianami, przy czym stawki zostały przyjęte na podstawie przeprowadzonych i wygranych w latach 2018-2021 aukcji oraz dla lat wykraczających poza zakontraktowany okres – na podstawie ścieżek cenowych,
- długość prognoz finansowych poszczególnych spółek / CGU określona została w taki sposób, aby przepływy pieniężne służące do kalkulacji wartości rezydualnej były jak najbardziej zbliżone do spodziewanych przepływów w latach kolejnych,
- do ekstrapolacji prognozy przepływów na potrzeby kalkulacji wartości rezydualnej zastosowano stopę wzrostu wynoszącą 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp wzrostu inflacji w Polsce.

Farmy wiatrowe („CGU Karcino, CGU Karścino, CGU Bystra, CGU Myślino, CGU Parsówek, CGU Przykona”)

Testy przeprowadzono dla pełnego okresu użyteczności, co pozwala na bardziej rzetelną wycenę jednostek, których całkowity okres użytkowania jest modelowo ograniczony do 25 lat licząc od momentu oddania farmy do użytkowania. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej obejmują okres od stycznia 2022 roku do ostatniego roku funkcjonowania danej farmy. Stopy dyskontowe ustalone przy wykorzystaniu średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęte do kalkulacji wyniosły 6,30%. Stopy dyskontowe przyjęte do kalkulacji w 2020 roku po opodatkowaniu wyniosły 4,18%.

W oparciu o przeprowadzone testy na utratę wartości nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość farm wiatrowych. Wartość odzyskiwalną farm wiatrowych ustalono na poziomie 1 295,6 mln zł.

Farmy fotowoltaiczne („CGU PV Delta, PV Czernikowo, PV Wielbark”)

Testy przeprowadzono dla pełnego okresu użyteczności, co pozwala na bardziej rzetelną wycenę jednostek, których całkowity okres użytkowania jest modelowo ograniczony do 25 lat licząc od momentu oddania farmy do użytkowania. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej obejmują okres od stycznia 2022 roku do grudnia 2039 dla PV Delta i PV Czernikowo oraz od stycznia 2022 roku do grudnia 2044 dla PV Wielbark. Stopy dyskontowe ustalone przy wykorzystaniu średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęte do kalkulacji wyniosły 6,30%. Stopy dyskontowe przyjęte do kalkulacji w 2020 roku po opodatkowaniu wyniosły 4,18%.

W oparciu o przeprowadzone testy na utratę wartości stwierdzono konieczność odwrócenia wartości odpisów z tytułu utraty wartości farm fotowoltaicznych. Dokonano całkowitego odwrócenia odpisu na PV Czernikowo na 2,2 mln zł oraz częściowego odwrócenia odpisu na PV Delta na 0,7 mln zł. Wartość odzyskiwalną farm fotowoltaicznych ustalono na poziomie 39,7 mln zł.

Elektrownie wodne („CGU Włocławek, CGU Żydowo, CGU MEW”)

W II półroczu 2021 roku rozpoznano konieczność przeprowadzenia testów na utratę wartości trzech ośrodków wypracowujących środki pieniężne: CGU Włocławek, CGU Żydowo oraz CGU MEW (Małe Elektrownie Wodne).

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2022 – grudzień 2026 roku oraz wartość rezydualną. Stopy dyskontowe ustalone przy wykorzystaniu średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęte do kalkulacji wyniosły 6,30%.

W oparciu o przeprowadzone testy na utratę wartości nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość elektrowni wodnych. Wartość odzyskiwalną elektrowni wodnych ustalono na poziomie 4 473,8 mln zł.

Magazyn energii („CGU Magazyn energii”)

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu ekonomicznej użyteczności jednostki, tj. styczeń 2022 – grudzień 2036 roku. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęta do kalkulacji wyniosła 6,30%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU Magazyn energii na kwotę 10,3 mln zł.

Elektrociepłownia Elbląg wraz z instalacją BB20 („CGU EC Elbląg”)

Kalkulacje do ustalenia wartości godziwej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu ekonomicznej użyteczności jednostki, tj. styczeń 202 – grudzień 2049 roku, z uwzględnieniem przepływów wynikających z prowadzonych obecnie obligacyjnych dla spółki inwestycji rozwojowych. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęta do kalkulacji wyniosła 7,55% z uwzględnieniem dodatkowej premii za ryzyko projekcji. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji w 2020 roku wyniosła 7,49%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Elbląg. Wartość odzyskiwaną ustalono na poziomie 359,9 mln zł.

Elektrociepłownia Kalisz („CGU EC Kalisz”)

Kalkulacje do ustalenia wartości godziwej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu ekonomicznej użyteczności jednostki, tj. styczeń 2022 – grudzień 2048 roku, z uwzględnieniem przepływów wynikających z prowadzonych obecnie obligacyjnych dla spółki inwestycji rozwojowych. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęta do kalkulacji wyniosła 8,88% z uwzględnieniem dodatkowej premii za ryzyko projekcji. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji w 2020 roku wyniosła 7,49%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Kalisz. Wartość odzyskiwaną ustalono na poziomie 65,2 mln zł.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność utworzenia całkowitego odpisu aktualizującego wartość firmy, która powstała w wyniku transakcji nabycia aktywa ciepłowniczego Energa Ciepło Kaliskie (patrz opis w nocie 16).

Ciepłownia w Żychlinie („CGU Żychlin”)

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2022 – grudzień 2031 roku oraz wartość rezydualną. Standardowy okres projekcji wydłużono w związku z pozyskiwanymi do roku 2030 roku dotacjami dla przedsięwzięć wykorzystujących do produkcji energii elektrycznej technologię ORC. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęta do kalkulacji wyniosła 6,23%. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji w 2020 roku wyniosła 4,16%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność całkowitego odwrócenia wartości odpisu aktualizującego wartość CGU Żychlin w wysokości 12,3 mln zł. Wartość odzyskiwaną ustalono na poziomie 31,8 mln zł.

Elektrownia B w Ostrołęce („CGU Ostrołęka B”)

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej w teście przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla ograniczonego okresu użyteczności, tj. styczeń 2022 – grudzień 2031 roku, kierując się okresem dostępnego wsparcia z Rynku Mocy dla jednostek węglowych. W kalkulacji wartości użytkowej CGU Ostrołęka B:

- uwzględniono wsparcie w postaci 5-letniego kontraktu mocowego na lata 2021 – 2025,
- w latach 2026-2030 założono udział w aukcji Rynku Mocy wyłącznie bloku współspalającego biomasę, dla którego wskaźnik 550g CO₂/kWh nie zostanie przekroczony,
- przyjęto stopę dyskontową ustaloną w oparciu o średnioważony koszt kapitału (WACC) po opodatkowaniu na poziomie 7,73%. W 2020 do kalkulacji wartości użytkowej w teście przyjęto stopę dyskontową na poziomie 5,03%.

W oparciu o wyniki testu na dzień 31 grudnia 2021 roku stwierdzono konieczność utworzenia całkowitego odpisu aktualizującego wartość majątku CGU Ostrołęka B, z wyłączeniem gruntów i praw wieczystego użytkowania gruntów. Wartość odpisu wyniosła 10,0 mln zł.

Wartość majątku CGU Ostrołęka B po dokonaniu odpisów, z wyłączeniem gruntów i praw wieczystego użytkowania gruntów na 31 grudnia 2021 roku wyniosła 0. W całym 2021 roku utworzony odpis wyniósł 77,5 mln zł.

Ciepłownia w Ostrołęce („CGU Ciepło Ostrołęka”)

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2022 – grudzień 2028 roku oraz wartość rezydualną. Standardowy okres 5 lat projekcji został wydłużony, co pozwoliło na określenie wartości rezydualnej na bazie reprezentatywnych przepływów, a w związku z tym na bardziej rzetelną wycenę udziałów spółki. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęta do kalkulacji wyniosła 6,23%. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji w 2020 roku wyniosła 4,16%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU Ciepło Ostrołęka w wysokości 5,0 mln zł. Wartość odzyskiwaną ustalono na poziomie 53,7 mln zł.

Ciepłownia w Kaliszu („CGU Ciepło Kaliskie”)

Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o projekcje finansowe dla okresu styczeń 2022 – grudzień 2026 roku oraz wartość rezydualną. Stopa dyskontowa ustalona przy wykorzystaniu średnioważonego kosztu kapitału (WACC) po opodatkowaniu przyjęta do kalkulacji wyniosła 6,23%. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji w 2020 roku wyniosła 4,16%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU Ciepło Kaliskie. Wartość odzyskiwaną ustalono na poziomie 66,2 mln zł.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowany wpływ zmiany wybranych parametrów na łączną wycenę wskazanych powyżej aktywów testowanych na dzień 31 grudnia 2021 roku. Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, iż czynnikami wpływającymi w największym stopniu na szacunek wartości użytkowej przetestowanych CGU są stopy dyskontowe, ceny energii elektrycznej, ceny ciepła, ceny EUA, ceny biomasy oraz ceny węgla. Ich zmiana, uwzględniona w całym okresie prognozy, mogłaby skutkować koniecznością dokonania odpisów bądź ich odwrócenia w oszacowanych poniżej wartościach. W związku z tym należy mieć na uwadze, że w przypadku zmiany uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko przeszacowania lub niedoszacowania wartości aktywów.

Parametr	Wartość i kierunek zmiany	Wpływ na wartość z wyceny CGU [mln PLN]		Zmiana wartości odpisu / odwrócenia odpisu [mln PLN]
		Zwiększenie wartości	Zmniejszenie wartości	
Stopy dyskontowe	[+ 0,5 p.p.]		-548,2	-7,9
	[- 0,5 p.p.]	678,9		5,1
Ceny energii elektrycznej	[+ 1%]	100,8		0,1
	[- 1%]		-101,5	-0,1
Ceny ciepła	[+ 1%]	25,5		0,0
	[- 1%]		-25,5	-1,8
Ceny EUA	[+ 1%]		-21,3	0,0
	[- 1%]	21,2		0,0
Ceny biomasy	[+ 1%]		-12,8	0,0
	[- 1%]	12,8		0,0
Ceny węgla	[+ 1%]		-11,2	0,0
	[- 1%]	11,2		0,0

14. Aktywa niematerialne

	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie, licencje i patenty	Prawa majątkowe	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto						
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	2	883	684	72	79	1 720
Zakup bezpośredni	-	19	695	-	72	786
Rozliczenie aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	67	-	3	(70)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	(13)	-	-	(13)
Likwidacja	-	(51)	-	(4)	-	(55)
Przemieszczenia między grupami	-	-	-	-	1	1
Darowizny i nieodpłatnie otrzymane	-	-	125	-	-	125
Umorzenie praw majątkowych	-	-	(788)	-	-	(788)
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	(1)	(3)	-	-	-	(4)
Sprzedaż jednostki zależnej	-	(4)	-	-	-	(4)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	1	911	703	71	82	1 768
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące						
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	-	(721)	-	(48)	(25)	(794)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	-	(52)	-	(4)	(2)	(58)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(1)	-	-	-	(1)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	1	-	1
Likwidacja	-	51	-	3	-	54
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	2	-	-	-	2
Sprzedaż jednostki zależnej	-	2	-	-	-	2
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	-	(719)	-	(48)	(27)	(794)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	2	162	684	24	54	926
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	1	192	703	23	55	974

	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie, licencje i patenty	Prawa majątkowe	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto						
Na dzień 1 stycznia 2020 roku (przekształcone)*	1	815	591	71	68	1 546
Zakup bezpośredni	-	28	718	-	67	813
Rozliczenie aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania	1	48	-	6	(55)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(23)	-	-	-	(23)
Likwidacja	-	(4)	-	(7)	-	(11)
Przemieszczenia między grupami	-	(2)	-	2	-	-
Darowizny i nieodpłatnie otrzymane	-	-	95	-	-	95
Umorzenie praw majątkowych	-	-	(720)	-	-	(720)
Pozostałe zmiany wartości	-	21	-	-	(1)	20
Na dzień 31 grudnia 2020 roku (przekształcone)*	2	883	684	72	79	1 720
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące						
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	-	(664)	-	(43)	(25)	(732)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	-	(52)	-	(12)	-	(64)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(1)	-	-	-	(1)
Likwidacja	-	4	-	7	-	11
Pozostałe zmiany wartości	-	(8)	-	-	-	(8)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	-	(721)	-	(48)	(25)	(794)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku (przekształcone)*	1	151	591	28	43	814
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2020 roku (przekształcone)*	2	162	684	24	54	926

* szczegółowy opis dokonanych przekształceń został zawarty w nocie 9.32

15. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

	Gruntów	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Urządzeń technicznych i maszyn	Środków transportu	Innych rzeczowych aktywów trwałych	Razem
Wartość brutto							
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	663	202	110	12	19	4	1 010
Zakup bezpośredni	211	-	2	5	2	-	220
Aktualizacja wartości - zwiększenie	8	2	1	-	1	-	12
Likwidacja	(5)	(1)	(3)	-	(1)	(4)	(14)
Wykup	-	-	-	-	(3)	-	(3)
Aktualizacja wartości - zmniejszenie	(2)	-	(3)	-	-	-	(5)
Przemieszczenia pomiędzy grupami	1	3	4	-	-	-	8
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	(1)	(1)	-	(2)
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	(7)	-	(1)	-	(8)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	876	206	104	16	16	-	1 218
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	(47)	(6)	(31)	(7)	(10)	(2)	(103)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	(30)	(3)	(17)	(6)	(5)	-	(61)
Likwidacja	1	-	1	-	1	2	5
Przeniesienie do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	2	-	1	-	3
Przemieszczenia między grupami	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Wykup	-	-	-	-	2	-	2
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	1	-	-	1
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	(76)	(9)	(47)	(12)	(11)	-	(155)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	616	196	79	5	9	2	907
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	800	197	57	4	5	-	1 063

Wartość kosztów związanych z leasingami aktywów o niskiej wartości na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 0,2 mln zł, kosztów związanych ze zmiennymi opłatami leasingowymi nieujętych w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu 4,4 mln zł a kosztów związanych z leasingami krótkoterminowymi 0,5 mln zł.

	Gruntów	Praw wieczystego użytkowania gruntów	Budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Urządzeń technicznych i maszyn	Środków transportu	Innych rzeczowych aktywów trwałych	Oprogramowania, licencji i patentów	Razem
Wartość brutto								
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	509	242	103	13	16	4	20	907
Zakup bezpośredni	107	1	3	-	5	-	-	116
Aktualizacja wartości - zwiększenie	4	5	9	-	-	-	-	18
Likwidacja	-	-	(4)	-	(1)	-	-	(5)
Wykup	-	-	-	(1)	(1)	-	-	(2)
Aktualizacja wartości - zmniejszenie	(1)	(2)	-	-	-	-	-	(3)
Przemieszczenia pomiędzy grupami	44	(44)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zmiany wartości	-	-	(1)	-	-	-	(20)	(21)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	663	202	110	12	19	4	-	1 010
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące								
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	(20)	(7)	(16)	(3)	(5)	(1)	(8)	(60)
Amortyzacja i wartość netto likwidacji	(25)	(1)	(17)	(2)	(6)	(1)	-	(52)
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	(26)	-	(2)	(1)	-	-	(29)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	26	-	-	-	-	-	26
Likwidacja	-	-	1	-	1	-	-	2
Przemieszczenia między grupami	(2)	2	-	-	-	-	-	-
Wykup	-	-	-	-	1	-	-	1
Pozostałe zmiany wartości	-	-	1	-	-	-	8	9
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	(47)	(6)	(31)	(7)	(10)	(2)	-	(103)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	489	235	87	10	11	3	12	847
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2020 roku	616	196	79	5	9	2	-	907

Wartość kosztów związanych z leasingami aktywów o niskiej wartości na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 0,3 mln zł, kosztów związanych ze zmiennymi opłatami leasingowymi nieujętych w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu 4,7 mln zł a kosztów związanych z leasingami krótkoterminowymi 1,7 mln zł.

16. Wartość firmy

Na dzień 31 grudnia 2021 roku przeprowadzono test na utratę wartości firmy, która powstała w wyniku transakcji nabycia aktywa ciepłowniczego Energa Ciepło Kaliskie. Test przeprowadzono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na bazie projekcji finansowych aktywa, do którego przypisana jest wartość firmy dla okresu styczeń 2022 – grudzień 2026 roku oraz wartość rezydualną. W projekcjach oszacowano wolumen sprzedaży ze źródeł własnych na podstawie wielkości zaplanowanych na rok 2022 z uwzględnieniem zakładanych nowych przyłączeń do sieci ciepłowniczych, zgodnie z zawartymi umowami przyłączeniowymi. Zakładany wzrost wolumenu dystrybucji związany jest bezpośrednio ze sposobem oszacowania przyrostów poziomu sprzedaży ciepła wynikającego z planowanych nowych włączeń. Stopa dyskontowa ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 6,23%. Do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem przyjęto stopę wzrostu na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp inflacji w Polsce. W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność utworzenia całkowitego odpisu aktualizującego wartość firmy w wysokości 11,4 mln zł.

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Wartość netto na początek okresu	11	11
Utworzenie odpisu	(11)	-
Wartość netto na koniec okresu	-	11

17. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności

Podstawowe informacje dotyczące inwestycji we wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone przedstawione zostały w nocie 2.2.

Inwestycje wyceniane metodą praw własności	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Polska Grupa Górnicza S.A.	-	-
Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	-	-
Polimex-Mostostal S.A.	128	92
ElectroMobility Poland S.A.	-	13
Razem	128	105

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe spółek wycenianych metodą praw własności oraz uzgodnienie informacji finansowych do wartości bilansowej udziałów w spółkach ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy. Dane za rok 2021 są oparte o dane finansowe spółek. W przypadku Polskiej Grupy Górnicznej S.A. dla roku 2021 są to dane na dzień i za okres 11 miesięcy zakończony dnia 30 listopada 2021 roku, natomiast dane porównywalne zaprezentowane są na dzień i za okres 5 miesięcy zakończony dnia 31 maja 2020 roku (dane na moment decyzji o odpisie wartości inwestycji). Z kolei Polimex-Mostostal S.A. dane za rok 2021 oparte są o dane na dzień i za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2021 roku, a Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. w oparciu o dane wstępne na dzień i za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku.

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex-Mostostal S.A.
	Za okres zakończony 31 grudnia 2021		
Przychody	7 215	4	1 588
Amortyzacja	-	-	27
Przychody odsetkowe	-	-	0
Koszty odsetkowe	-	31	11
(Strata)/zysk brutto z działalności kontynuowanej	(762)	297	84
Podatek dochodowy	-	-	15
(Strata)/zysk netto z działalności kontynuowanej	(762)	297	69
Zysk netto z działalności zaniechanej	-	-	-
Pozostałe całkowite dochody	10	-	5
Razem całkowite dochody	(752)	297	74
Dywidendy przekazane	-	-	-

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	Polska Grupa Górnicza S.A.*	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.	ElectroMobility Poland S.A.
	Za okres zakończony 31 grudnia 2020			
Przychody	2 942	-	1 600	-
Amortyzacja	-	-	37	-
Przychody odsetkowe	-	-	5	-
Koszty odsetkowe	-	19	23	-
(Strata)/zysk brutto z działalności kontynuowanej	(420)	(625)	59	(4)
Podatek dochodowy	(67)	-	12	-
(Strata)/zysk netto z działalności kontynuowanej	(353)	(625)	47	(4)
Zysk netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-
Pozostałe całkowite dochody	-	-	(5)	-
Razem całkowite dochody	(353)	(625)	42	(4)
Dywidendy przekazane	-	-	-	-

* dane na dzień i za okres 5 miesięcy zakończony dnia 31 maja 2020 roku

Skrócony bilans	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex-Mostostal S.A.
	Stan na 31 grudnia 2021		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	710	17	669
Inne aktywa obrotowe (wyluczając środki pieniężne)	1 319	9	923
Aktywa obrotowe razem	2 029	26	1 592
Aktywa trwałe	8 233	65	668
Zobowiązania finansowe (wyluczając zobowiązania handlowe)	3 120	451	75
Inne zobowiązania krótkoterminowe (włączając zobowiązania handlowe)	4 633	122	1 185
Zobowiązania krótkoterminowe razem	7 753	573	1 260
Zobowiązania finansowe	-	-	140
Pozostałe zobowiązania	2 802	-	85
Zobowiązania długoterminowe razem	2 802	-	225
Aktywa netto	(293)	(482)	775

Skrócony bilans	Polska Grupa Górnicza S.A.*	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.	ElectroMobility Poland S.A.
	Stan na 31 grudnia 2020			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	128	36	368	16
Inne aktywa obrotowe (wyluczając środki pieniężne)	1 583	3	820	2
Aktywa obrotowe razem	1 711	38	1 187	18
Aktywa trwałe	10 336	95	651	39
Zobowiązania finansowe (wyluczając zobowiązania handlowe)	524	420	72	-
Inne zobowiązania krótkoterminowe (włączając zobowiązania handlowe)	3 556	492	864	3
Zobowiązania krótkoterminowe razem	4 080	912	936	3
Zobowiązania finansowe	2 442	-	113	-

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Skrócony bilans	Polska Grupa Górnicza S.A.*	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.	ElectroMobility Poland S.A.
	Stan na 31 grudnia 2020			
Pozostałe zobowiązania	2 157	-	106	-
Zobowiązania długoterminowe razem	4 599	-	220	-
Aktywa netto	3 368	(779)	682	54

* dane na dzień i za okres 5 miesięcy zakończony dnia 31 maja 2020 roku

Skrócone informacje finansowe	Polska Grupa Górnicza S.A.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex-Mostostal S.A.*
	2021		
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na początek okresu	459	(779)	682
Zysk/(strata) netto za okres	(762)	297	69
Pozostałe całkowite dochody	10	-	5
Podwyższenie kapitału przez inwestorów	-	-	-
Pozostałe różnice	-	-	19
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na koniec okresu	(293)	(482)	775
Procentowy udział Grupy w udziałach wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej	15,32%	50,00%	16,40%
Udział we wspólnym przedsięwzięciu/spółce stowarzyszonej	-	-	128
Wartość firmy	-	-	-
Pozostałe różnice	-	-	-
Odpis wartości inwestycji	-	-	-
Wartość bilansowa udziałów	-	-	128

* na dzień i za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2021 roku

Skrócone informacje finansowe	Polska Grupa Górnicza S.A.*	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex- Mostostal S.A.*	ElectroMobility Poland S.A.
	2020			
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na początek okresu	3 711	(154)	641	58
Zysk/(strata) netto za okres	(353)	(625)	47	(4)
Pozostałe całkowite dochody	-	-	(5)	-
Podwyższenie kapitału przez inwestorów	-	-	-	-
Pozostałe różnice	10	-	(1)	-
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej na koniec okresu	3 368	(779)	682	54
Procentowy udział Grupy w udziałach wspólnego przedsięwzięcia/spółki stowarzyszonej	15,32%	50,00%	16,48%	25,00%
Udział we wspólnym przedsięwzięciu/spółce stowarzyszonej	516	-	112	13
Wartość firmy	-	-	-	-
Pozostałe różnice	-	-	-	-
Odpis wartości inwestycji	(516)	-	(21)	-
Wartość bilansowa udziałów	-	-	92	13

Płatność dywidendy udziałowcom PGG jest ograniczona umową programową emisji obligacji („Umowa”) zawartą pomiędzy PGG a obligatariuszami. Umowa oraz warunki emisji obligacji partycypacyjnych umożliwiają wypłatę dywidendy, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- za okres rozrachunkowy, za który zostanie wypłacona dywidenda, nastąpi zapłata raty wykupu cash sweep (cash sweep może nastąpić od 2019 roku i stanowić będzie łącznie 60% nadwyżki przepływów pieniężnych za poprzedni rok obrotowy),
- nie wystąpią naruszenia określonych wskaźników finansowych,
- płatność nie spowoduje naruszenia określonych prognozowanych wskaźników finansowych, oraz
- dywidenda zostanie wypłacona wspólnikom oraz posiadaczom obligacji partycypacyjnych w proporcjach odpowiadających ich zaangażowaniu w finansowanie PGG.

W przypadku płatności dywidendy akcjonariuszom ElectroMobility Poland SA oraz udziałowcom Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. nie występują szczegółowe uwarunkowania dotyczące jej ograniczenia. Natomiast Polimex-Mostostal S.A. umownie zobowiązał się do niewypłacania dywidendy, ani zaliczki na poczet dywidendy swoim akcjonariuszom bez uprzedniej zgody wierzycieli (banków i obligatariuszy).

18. Zapasy

	31 grudnia 2021			31 grudnia 2020		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Materiały	84	(1)	83	108	(1)	107
Półprodukty i produkcja w toku	1	-	1	8	-	8
Towary	27	-	27	25	-	25
RAZEM	112	(1)	111	141	(1)	140

Spółki Grupy tworzą odpisy aktualizujące wartość zapasów kierując się utratą ich przydatności ekonomicznej ustalonej na podstawie wiekowania i rotacji do wysokości możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

19. Prawa do emisji CO₂

Ilości emisji oraz przyznanych darmowych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych przedstawia poniższa tabela:

Uprawnienia do emisji CO ₂	Rok zakończony	Rok zakończony
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	(tys. ton)	
Emisja CO₂ wszystkich instalacji (tys. ton), w tym:	2 581	1 742
Liczba przyznanych darmowych uprawnień do emisji	46	79
Liczba odpłatnych uprawnień do emisji	2 535	1 663
Koszt obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ (mln zł)	584	197

20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych wynegocjowanych z bankami, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych w drodze indywidualnych negocjacji z bankami stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Środki pieniężne w banku i w kasie	340	221
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	340	221
Środki pieniężne zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczane do sprzedaży	1	-
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	341	221
<i>w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	<i>171</i>	<i>82</i>

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych stanowią głównie środki na rachunku VAT (split payment) oraz zabezpieczenie rozliczeń z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.

21. Pozostałe aktywa
21.1. Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	68	78
Nieruchomości inwestycyjne	11	35
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne	210	28
RAZEM	289	141

21.2. Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Należności z tytułu naliczonego VAT	140	117
Zaliczki na dostawy	24	56
Koszty rozliczane w czasie	57	90
Należna rekompensata z Funduszu Wypłat Różnicy Ceny	-	60
Pozostałe należności z tytułu podatków	6	7
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	4	7
RAZEM	231	337

22. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały
22.1. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Energa SA wynosi na dzień 31 grudnia 2021 roku 4 522 mln zł i dzieli się na akcje zgodnie z poniższą specyfikacją:

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Akcje na okaziciela serii AA o wartości nominalnej 10,92 PLN każda	269 139 114	269 139 114
Akcje imienne serii BB o wartości nominalnej 10,92 PLN każda	144 928 000	144 928 000
Łączna ilość akcji	414 067 114	414 067 114

22.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
PKN ORLEN S.A.		
udział w kapitale	90,92%	90,92%
udział w prawach głosu	93,28%	93,28%
Pozostali akcjonariusze		
udział w kapitale	9,08%	9,08%
udział w prawach głosu	6,72%	6,72%

22.3. Prawa akcjonariuszy

Na dzień kończący okres sprawozdawczy PKN ORLEN S.A. posiada 376 488 640 akcji Spółki stanowiących 90,92% jej kapitału zakładowego, uprawniających do wykonywania 521 416 640 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 93,28% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu (w tym 144 928 000 akcji imiennych serii BB uprzywilejowanych co do prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu w ten sposób, że jedna akcja serii BB daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu).

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej aktualnym na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie, przy czym PKN ORLEN S.A. przysługuje uprawnienie osobiste do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, tak aby PKN ORLEN S.A. posiadał w takiej Radzie Nadzorczej bezwzględną większość głosów.

Na skutek uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki podjętej w dniu 29 października 2020 roku złożono do Komisji Nadzoru Finansowego wniosok o wycofanie akcji Spółki z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

W dniu 19 stycznia 2021 roku Spółka powzięła informację o wydaniu w dniu 15 stycznia 2021 roku przez Komisję Nadzoru Finansowego postanowienia o zawieszeniu ww. postępowania. Przyczyną zawieszenia postępowania przed KNF są prowadzone postępowania przed Sądem Okręgowym w Gdańsku dotyczące zaskarżenia uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki.

22.4. Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy powstał w efekcie obniżenia kapitału zakładowego jednostki dominującej dokonanego w związku ze scaleniem akcji jednostki dominującej w roku 2013 oraz w wyniku podziału zysku netto jednostki dominującej za rok 2015. Kapitał rezerwowy może zostać wykorzystany jedynie na pokrycie przyszłych strat lub na podwyższenie kapitału zakładowego jednostki dominującej.

22.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z odpisów z zysku wygenerowanego przez jednostkę dominującą w poprzednich okresach sprawozdawczych. Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych spółki akcyjne są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

22.6. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny transakcji walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego związanego z: euroobligacjami wyemitowanymi przez spółkę zależną Energa Finance AB (publ), a także obligacjami hybrydowymi, których emisji dokonała Energa SA oraz transakcji zamiany stóp procentowych IRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej związanego z wykorzystanym finansowaniem zewnętrznym (patrz opis w nocie 30.6).

22.7. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane Grupy obejmują kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą. Dotyczy to w szczególności zysków zatrzymanych spółek zależnych (z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych), korekt wynikających z przekształcenia sprawozdania finansowego jednostki dominującej z Ustawy o rachunkowości na MSSF UE oraz odnoszonych na inne całkowite dochody zysków i strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

Inne całkowite dochody ujęte w sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych składają się z poniższych pozycji:

	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej					Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Nota	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Razem		
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	25.1	-	-	68	68	1	69
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	30.6	-	183	-	183	-	183
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		-	-	1	1	-	1
Inne całkowite dochody netto za rok zakończony 31 grudnia 2021		-	183	69	252	1	253
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	25.1	-	-	(35)	(35)	(1)	(36)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		5	-	-	5	-	5
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	30.6	-	(44)	-	(44)	-	(44)
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		-	-	(2)	(2)	-	(2)
Inne całkowite dochody netto za rok zakończony 31 grudnia 2020		5	(44)	(37)	(76)	(1)	(77)

22.8. Udziały niekontrolujące

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kapitały własne przypisane udziałowcom niekontrolującym dotyczą akcjonariuszy mniejszościowych spółek Linii Biznesowej Wytwarzanie, w szczególności spółki Energa Elektrownie Ostrołęka SA.

23. Wynik netto przypadający na jedną akcję

W jednostce dominującej nie wystąpiły instrumenty rozwadniające, w związku z czym rozwodniony zysk netto na akcję jest równy zyskowi podstawowemu. Poniżej przedstawiono dane, które posłużyły do kalkulacji zysku/straty przypadającej na jedną akcję.

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zysk lub strata netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	968	(393)
Zysk lub strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	968	(393)
Liczba akcji w mln na koniec okresu sprawozdawczego	414	414
Liczba akcji w mln zastosowana do obliczenia zysku na jedną akcję	414	414
Zysk lub strata na jedną akcję (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	2,34	(0,95)

24. Dywidendy

Do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, nie została podjęta decyzja o sposobie podziału wyniku.

W dniu 14 czerwca 2021 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o pokryciu straty za rok 2020, która w całości została pokryta z kapitału rezerwowego Spółki.

25. Rezerwy

25.1. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Grupa dokonuje wyceny rezerw na świadczenia na rzecz pracowników po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe (patrz opis w notcie 9.17) przy zastosowaniu metod aktuarialnych.

Kwoty rezerw na świadczenia na rzecz pracowników oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany ich stanu przedstawiono w poniższych tabelach.

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	186	236	59	287	768
Sprzedaż jednostki zależnej	(1)	-	-	-	(1)
Koszty bieżącego zatrudnienia	7	3	1	13	24
Koszty przeszłego zatrudnienia	1	2	(19)	-	(16)
Zyski i straty aktuarialne, w tym powstałe na skutek zmiany założeń:	(32)	(41)	(12)	(42)	(127)
finansowych	(39)	(44)	(12)	(50)	(145)
demograficznych	(3)	(14)	(4)	(5)	(26)
pozostałych	10	17	4	13	44
Wyplacone świadczenia	(14)	(10)	(2)	(26)	(52)
Koszty odsetek	2	3	1	3	9
Na dzień 31 grudnia 2021 roku, w tym:	149	193	28	235	605
Krótkoterminowe	13	13	1	25	52
Długoterminowe	136	180	27	210	553

Wpływ na inne całkowite dochody wynikający z zysków i strat aktuarialnych od rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne, na Taryfę energetyczną i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wynosi -85 mln i widoczny jest w Skonsolidowanym Sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	168	221	51	261	701
Koszty bieżącego zatrudnienia	9	5	2	18	34
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	(4)	-	5	1
Zyski i straty aktuarialne	18	20	7	25	70
finansowych	19	14	7	19	59
demograficznych	-	-	-	-	-
pozostałych	(1)	6	-	6	11
Wyplacone świadczenia	(13)	(10)	(2)	(27)	(52)
Koszty odsetek	4	4	1	5	14
Na dzień 31 grudnia 2020 roku, w tym:	186	236	59	287	768
Krótkoterminowe	12	10	1	25	48
Długoterminowe	174	226	58	262	720

Wpływ na inne całkowite dochody wynikający z zysków i strat aktuarialnych od rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne, na Taryfę energetyczną i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wynosi 45 mln i widoczny jest w Skonsolidowanym Sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza do wyliczenia kwoty zobowiązania na dzień kończący okres sprawozdawczy są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Stopa dyskontowa	3,60%	1,20%
Wskaźnik rotacji pracowników	3,12%	3,14%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	3,00%	3,00%
Przewidywana stopa wzrostu podstawy odpisu na ZFŚS	4,50%	4,00%
Przewidywana stopa wzrostu ekwiwalentu energetycznego	0,97%	0,90%

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarusza Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz taryfę energetyczną byłby następujący:

Rezerwy aktuarialne	Wartość księgowa PLN	Analiza wrażliwości na zmianę stopy dyskontowej		Analiza wrażliwości na zmianę stopy wzrostu wynagrodzeń		Analiza wrażliwości na zmianę ekwiwalentu energetycznego	
		+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
		Odchylenie w PLN					
Na dzień 31 grudnia 2021							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	149	(7)	7	6	(6)	-	-
Taryfa energetyczna	193	(10)	11	-	-	10	(10)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	28	(2)	2	2	(2)	-	-
Nagrody jubileuszowe	235	(8)	9	9	(8)	-	-
RAZEM	605	(27)	29	17	(16)	10	(10)
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		8	(9)	(9)	8	-	-
Na dzień 31 grudnia 2020							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	186	(10)	11	9	(8)	-	-
Taryfa energetyczna	236	(16)	18	-	-	17	(15)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	59	(5)	6	6	(5)	-	-

Rezerwy aktuarialne	Wartość księgową PLN	Analiza wrażliwości na zmianę stopy dyskontowej		Analiza wrażliwości na zmianę stopy wzrostu wynagrodzeń Odchylenie w PLN		Analiza wrażliwości na zmianę ekwiwalentu energetycznego	
		+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
		Nagrody jubileuszowe	287	(12)	13	12	(11)
RAZEM	768	(43)	48	27	(24)	17	(15)
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		12	(13)	(12)	11	-	-

25.2. Pozostałe rezerwy

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek dotyczący praw majątkowych	Rezerwa na zobowiązania inwestycyjne	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	197	113	197	124	218	69	918
Sprzedaż jednostki zależnej	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Koszty odsetek	-	2	-	-	-	-	2
Utworzone	91	-	600	623	-	36	1 350
Rozwiązane	(18)	(35)	-	-	(172)	(5)	(230)
Wykorzystane	(23)	-	(204)	(584)	-	(23)	(834)
Przeniesienie na zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-	-	(3)	(3)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku, w tym:	246	80	593	163	46	74	1 202
Krótkoterminowe	167	-	593	163	46	52	1 021
Długoterminowe	79	80	-	-	-	22	181

Kwota rozwiązania rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2021 roku wynika ze wzrostu stopy dyskonta do poziomu 3,59% dla rezerw planowanych do wykorzystania do roku 2030 oraz 3,72% dla rezerw do wykorzystania po roku 2030.

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek dotyczący praw majątkowych	Rezerwa na zobowiązania inwestycyjne	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	128	78	174	96	-	192	668
Koszty odsetek	-	1	-	-	-	-	1
Utworzone	86	34	197	574	219	64	1 174
Rozwiązane	(20)	-	-	-	(1)	(134)	(155)
Wykorzystane	(4)	-	(174)	(546)	-	(53)	(777)
Przeniesienie z rozliczeń międzyokresowych	7	-	-	-	-	-	7
Na dzień 31 grudnia 2020 roku, w tym:	197	113	197	124	218	69	918
Krótkoterminowe	125	-	197	124	218	51	715
Długoterminowe	72	113	-	-	-	18	203

Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2020 roku wynika głównie ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 1,22% oraz utworzenia nowej rezerwy na FW Przykona.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji

W 2008 roku spółka Energa Elektrownie Ostrołęka SA zawiązała rezerwę na rekultywację składowisk popiołu, która będzie rozliczana do 2030 roku. W pozycji tej prezentowane jest także rezerwa na rekultywację składowisk odpadów paleniskowych ENERGA Kogeneracja Sp. z o. o., która będzie rozliczana do 2057 roku.

W ramach tej kategorii prezentowane są też rezerwy na koszty demontażu poniższych farm wiatrowych:

- FW Bystra - rezerwa utworzona w 2012 roku i rozliczana do 2037 roku,
- FW Karścino - rezerwy utworzone w 2009 roku i rozliczane do 2034 roku,
- FW Karcino - rezerwa utworzone w 2010 roku i rozliczana do 2035 roku,
- FW Myśliń - rezerwa utworzone w 2015 roku i rozliczana do 2040 roku,
- FW Parsówek - rezerwa utworzone w 2016 roku i rozliczana do 2041 roku.
- FW Przykona – rezerwa utworzona w 2020 roku i rozliczana do 2045 roku.

Rezerwa na spory sądowe

W wyniku zmian ustrojowych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia w obecnej rzeczywistości prawnej i gospodarczej powstały poważne problemy z urządzeniami przesyłowymi zbudowanymi w poprzednim systemie prawnym na nieruchomościach prywatnych. Głównym tytułem rezerw na sprawy sporne są sprawy dotyczące infrastruktury energetycznej usadowionej na prywatnych gruntach, bez pozyskania stosownych tytułów prawnych. Stan rezerw z tego tytułu wyniósł na koniec 2021 roku 64 mln zł zaś na koniec 2020 roku – 66 mln zł.

W 2021 roku ze względu na ryzyko dotyczące niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu z Mostostalem została utworzona rezerwa na 36 mln. Łączna wartość rezerwy na koniec 2021 roku wynosi 43 mln.

Pozostała część rezerw dotyczy spraw sądowych o kary z Urzędem Regulacji Energetyki i związanych z zaprzestaniem realizacji umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia.

Inne rezerwy

W tej kategorii prezentowane są głównie rezerwy dotyczące podatku akcyzowego stanowiącego obowiązek podatkowy od ilości sprzedanej energii elektrycznej do odbiorcy końcowego 9 mln, od niezasadnego wynagrodzenia dla Lasów Państwowych 10 mln, na ryzyko podatkowe 10 mln, na podatek od nieruchomości 7 mln, oraz rezerwa na opłaty wobec Polskiej Fundacji Narodowej 15,5 mln.

Rezerwa na rozliczenie projektu węglowego w Ostrołęce

Na skutek decyzji dotyczącej zmiany technologii bloku energetycznego z węglowej na gazową dla inwestycji realizowanej przez spółkę Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. („SPV”), prowadzone są analizy mające doprowadzić do rozliczenia dotychczas poniesionych kosztów Generalnego Wykonawcy („GW”).

W wyniku podpisania w dniu 25 czerwca 2021 r. przez Elektrownię Ostrołęka Sp. z o.o., CCGT Ostrołęka Sp. z o.o. , Wykonawcę projektu węglowego (GE Power sp. z o.o. oraz GE Steam Power Systems S.A.S.) oraz Wykonawcę projektu gazowego (General Electric Global Services, GmbH razem z GE Power sp. z o.o.) „Dokument zmiany kontraktu z dnia 12 lipca 2018 r. na budowę Elektrowni Ostrołęka "C" o mocy 1000 MW”, weszło w życie tzw. "Porozumienie ws. Rozliczenia". Koszty rozliczenia projektu węglowego będą pokrywane przez Energe i Eneę proporcjonalnie do udziału posiadanego w kapitale podstawowym SPV tj. po 50%. , co wynika z zawartego w dniu 22 grudnia 2020 roku Porozumienia w sprawie współpracy przy rozliczeniu inwestycji budowlanej Elektrowni Ostrołęka C. W wyniku podpisania w dniu 22 grudnia 2021 roku Aneksu do porozumienia dotyczącego rozliczenia Projektu Węglowego w ramach kontraktu dotyczącego budowy Elektrowni Ostrołęka "C" przedłużono okres rozliczenia projektu do 25 marca 2022 roku. Na moment publikacji sprawozdania finansowego Grupy Energa, spółka Elektrownia Ostrołęka dokonuje ostatnich uzgodnień i finalizuje rozliczenia z Generalnym Wykonawcą. W wyniku podpisania Aneksu oraz postępującego rozliczenia z Generalnym Wykonawcą, szacunkowa kwota zobowiązania pozostającego do całkowitego rozliczenia Projektu Węglowego przypadająca na Energe SA została skorygowana do wysokości 46 mln zł.

26. Pozostałe zobowiązania

26.1. Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Pochodne instrumenty finansowe	-	5
Pozostałe*	9	17
Razem	9	22

* dotyczy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, gwarancji (kaucje, wadia)

26.2. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	110	100
Podatek VAT	34	18
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	50	55

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Podatek dochodowy od osób fizycznych	19	21
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne	6	5
Pozostałe	1	1
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	51	59
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	43	49
Pozostałe	8	10
RAZEM	161	159

27. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Dotacje otrzymane	325	233
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej i nagród dla pracowników	107	110
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	33	40
Nagrody dla Zarządów	15	15
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	1	3
RAZEM, w tym:	481	401
Długoterminowe	301	214
Krótkoterminowe	180	187

Na dzień 31 grudnia 2021 roku jako dotacje Grupa ujmuje przede wszystkim efekt wyceny kredytów preferencyjnych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego rozliczany przez okres spłaty kredytów (patrz opis w nocie 9.23 oraz 30.5), w kwocie 43 mln zł oraz otrzymane dofinansowanie na realizację projektu budowy bloku energetycznego na biomasę w Elblągu rozliczane przez okres amortyzacji aktywów do 2054 roku, w kwocie 23 mln zł. Dodatkowo spółki Linii biznesowej Wytwarzanie otrzymały dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 26 mln zł na przebudowę sieci ciepłowniczych. Ponadto spółka Energa-Operator SA pozyskała dofinansowanie do projektu „Przebudowa sieci do standardów Smart Grid poprzez instalowanie inteligentnego opomiarowania i automatyzację sieci w celu aktywizacji odbiorców dla poprawy efektywności użytkowania energii oraz efektywnego zarządzania systemem elektroenergetycznym dla poprawy bezpieczeństwa dostaw”. W 2021 roku na ten cel Spółka otrzymała kolejne 72 m zł. Natomiast spółka Energa OZE SA, w 2021 roku otrzymała od rządu Japonii specjalistyczny sprzęt, potrzebny do budowy magazynu energii, o wartości 23 mln zł.

28. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy (spółki) zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów. Fundusze Spółek Grupy Kapitałowej Energa SA nie posiadają rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszy jest subsydiowanie działalności socjalnej poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy, udzielanie pożyczek pracownikom oraz subsydiowanie pozostałych kosztów socjalnych jak np. dopłaty do wypoczynku pracowników.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały na poziomie jednostkowym aktywa swoich Funduszy ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów spółek.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Pożyczki udzielone pracownikom	4	5
Środki pieniężne	2	3
Zobowiązania z tytułu Funduszu	6	7
Saldo po skompensowaniu	-	1
Odpisy na Fundusz w okresie	29	35

29. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

W dniu 30 września 2021 roku dokonano oceny przesłanek reklasyfikacji aktywów netto posiadanych w spółce Energa Invest Sp. z o.o. na aktywa przeznaczone do sprzedaży. W przypadku wyżej wymienionej spółki zakłada się, że sprzedaż udziałów nastąpi w ciągu kolejnych 12 miesięcy. W związku z powyższym na koniec III kwartału 2021 roku dokonano reklasyfikacji posiadanych przez Grupę aktywów netto spółki Energa Invest Sp. z o.o. na aktywa przeznaczone do sprzedaży.

Podstawowe kategorie aktywów i zobowiązań składające się na działalność sklasyfikowaną jako przeznaczona do sprzedaży na dzień kończący okres sprawozdawczy zaprezentowane są w poniższej tabeli:

	Stan na 31 grudnia 2021
AKTYWA	
Rzeczowe aktywa trwałe	(34)
Nieruchomości inwestycyjne	(2)
Aktywa niematerialne	(2)
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(5)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	(2)
Należności z tytułu dostaw i usług	(2)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(1)
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	(1)
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	(49)
ZOBOWIĄZANIA	
Zobowiązania z tytułu leasingu długoterminowe	(3)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(4)
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	(4)
Rezerwy krótkoterminowe	(3)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(2)
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	(4)
Zobowiązanie bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	(20)

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

30. Instrumenty finansowe

30.1. Wartość księgową kategorii i klas instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2021	Instrumenty pochodne	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	RAZEM
Aktywa					
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	-	-	2 074	-	2 074
<i>doszacowanie przychodów z tytułu sprzedaży</i>	-	-	355	-	355
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	340	-	340
Pozostałe aktywa finansowe	16	255	88	-	359
Pochodne instrumenty finansowe	16	255	-	-	271
Pozostałe	-	-	88	-	88
RAZEM	16	255	2 502	-	2 773
Zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	-	-	2 704	-	2 704
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	981	-	981
Kredyty i pożyczki	-	-	1 723	-	1 723
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	2 532	-	2 532
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	1 067	-	1 067
Zobowiązania z tytułu umów	-	-	306	-	306

Stan na 31 grudnia 2021	Instrumenty pochodne	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	RAZEM
Pozostałe zobowiązania finansowe	99	-	319	877	1 295
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	254	-	254
Pochodne instrumenty finansowe	99	-	-	-	99
Zobowiązania z tytułu dywidend	-	-	2	-	2
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	877	877
Pozostałe	-	-	63	-	63
RAZEM	99	-	6 928	877	7 904

Stan na 31 grudnia 2020	Instrumenty pochodne	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	RAZEM
Aktywa					
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	-	-	1 941	-	1 941
<i>doszacowanie przychodów z tytułu sprzedaży</i>	-	-	353	-	353
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	221	-	221
Pozostałe aktywa finansowe	16	53	68	-	137
Pochodne instrumenty finansowe	16	53	-	-	69
Pozostałe	-	-	68	-	68
RAZEM	16	53	2 230	-	2 299
Zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	-	-	3 432	-	3 432
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	1 241	-	1 241
Kredyty i pożyczki	-	-	2 186	-	2 186
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	5	-	5
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	2 561	-	2 561
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	792	-	792
Zobowiązania z tytułu umów	-	-	142	-	142
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	17	215	743	975
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	155	-	155
Pochodne instrumenty finansowe	-	17	-	-	17
Zobowiązania z tytułu dywidend	-	-	2	-	2
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	743	743
Pozostałe	-	-	58	-	58
RAZEM	-	17	7 142	743	7 902

* w 2020 roku zmieniono nazwę kolumny z Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy okresu na Instrumenty pochodne

30.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2021	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	53	(120)	(56)	-	(123)
Różnice kursowe	-	7	(7)	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	40	-	-	-	40
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(76)	-	-	-	(76)
Wycena instrumentów pochodnych	-	-	-	(324)	(324)
Aktualizacja wartości inwestycji	-	12	-	-	12
Zysk/ (strata) netto	17	(101)	(63)	(324)	(471)
Inne całkowite dochody	-	-	226	-	226
Całkowite dochody	17	(101)	163	(324)	(245)

Rok zakończony 31 grudnia 2020	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy okresu	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	-	40	(168)	(60)	(188)
Różnice kursowe	-	-	(159)	129	(30)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	36	-	-	36
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	-	(75)	-	-	(75)
Aktualizacja wartości inwestycji*	(176)	-	21	-	(155)
Zysk/ (strata) netto	(176)	1	(306)	69	(412)
Inne całkowite dochody	-	-	-	(54)	(54)
Całkowite dochody	(176)	1	(306)	15	(466)

* aktualizacja wartości inwestycji z tytułu udzielonych pożyczek na kwotę (187) mln oraz z tytułu instrumentów pochodnych na kwotę 11 mln

30.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych

30.3.1. Instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco w wartości godziwej

Niektóre aktywa i zobowiązania finansowe Grupy wyceniane są w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii:

- poziom 1 – wartość godziwa oparta o ceny notowane (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny,
- poziom 2 – wartość godziwa oparta o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio,
- poziom 3 – wartość godziwa oparta o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	Poziom 2	Poziom 2
Aktywa		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS III)	112	21
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS IV)	138	32
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	5	-
Inne instrumenty pochodne	16	16
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS III)	-	4
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS IV)	-	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	-	12
Inne instrumenty pochodne	99	-

Wycena transakcji Cross Currency Interest Rate Swap („CCIRS”) oraz Interest Rate Swap („IRS”) do wartości godziwej odbywa się poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych. Stopy procentowe oraz basis spread używane do dyskonta pozyskiwane są z systemu Bloomberg.

Na pozycji Aktywa - inne instrumenty pochodne składają się opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal SA. Opcje zostały nabyte od Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 18 stycznia 2017 roku z późniejszymi aneksami i dotyczą nabycia w 22 transzach łącznie około 7 mln akcji Polimex-Mostostal SA, po cenie nominalnej 2 zł za akcję. Terminy realizacji opcji ustalono pomiędzy 31 sierpnia 2021 roku a 30 listopada 2026 roku. Wycena opcji kupna akcji spółki Polimex-Mostostal SA (opcje call) do wartości godziwej została przeprowadzona z wykorzystaniem modelu Blacka-Scholesa. W wycenie uwzględniono bieżącą cenę oraz historyczną zmienność cen akcji spółki. Stopę wolną od ryzyka wyznaczono w oparciu o rentowność obligacji skarbowych o zapadalności zbliżonej do terminu wygaśnięcia opcji.

W pozycji Zobowiązania - Inne instrumenty pochodne ujęto zawierane przez spółkę Energa Elektrownie Ostrołęka SA transakcje terminowe na kontraktach typu PEAK notowanych na Towarowej Gieldzie Energii („TGE”) dotyczących zakupu i sprzedaży energii elektrycznej. Transakcje terminowe zawierane za pośrednictwem TGE w odniesieniu do zakupów i sprzedaży energii elektrycznej są transakcjami z fizyczną dostawą, przy czym rozliczenie finansowe transakcji następuje zazwyczaj w kwocie netto.

W momencie zawarcia danego kontraktu Energa Elektrownie Ostrołęka SA. dokonuje klasyfikacji na instrumenty spełniające wymogi MSSF 9 w zakresie wykorzystania w ramach własnej działalności (tzw. „own use exemption”), które nie podlegają wycenie oraz instrumenty które nie spełniają wymogów own use exemption, a zatem są wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa kieruje się istotnym profesjonalnym osądem w celu określenia czy dana transakcja terminowa może być uznana za dokonaną w ramach własnej działalności, a tym samym podlegać wyłączeniu z obowiązku wyceny.

Zgodnie ze standardem, dokonując klasyfikacji umów, Grupa ocenia przede wszystkim czy:

- dany kontrakt został zawarty w celu otrzymania lub dostarczenia składników niefinansowych zgodnie z oczekiwanymi przez Grupę potrzebami, w tym przede wszystkim czy wolumen sprzedanych lub zakupionych składników niefinansowych odpowiada skali normalnej działalności operacyjnej Grupy,
- w wyniku realizacji kontraktu dochodzi do fizycznej dostawy składników niefinansowych,
- kontrakt nie może być uznany za wystawioną opcję kupna lub sprzedaży instrumentu niefinansowego zgodnie z MSSF 9.

W wyniku przeprowadzonej analizy Grupa uznała, że część kontraktów terminowych w zakresie handlu energią elektryczną będących w jej posiadaniu na dzień bilansowy spełnia definicję instrumentu finansowego w myśl MSSF 9 i tym samym podlega obowiązkowi wyceny.

Wartość godziwa zawartych kontraktów jest ustalana poprzez odniesienie kursu zawarcia do bieżących kursów terminowych wyliczanych na podstawie danych rynkowych. Instrumenty te wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia i jako zobowiązania, gdy ich wartość jest ujemna.

Kontrakty nie spełniające wymogów dla skorzystania z own use exemption zrealizowane w roku 2021 wyniosły 225 mln zł natomiast otwarte na dzień bilansowy wyniosły 99 mln zł. Wartość wyceny bilansowej została odniesiona na zobowiązania finansowe.

W rachunku zysków i strat wycena do wartości godziwej odnoszona jest w działalności operacyjnej w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” ze względu na to, że kontrakty dotyczą działalności podstawowej spółki Energa Elektrownie Ostrołęka SA.

30.3.2. Instrumenty finansowe, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej

Z wyjątkiem informacji podanych w tabeli poniżej wartość księgowa aktywów oraz zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości godziwych.

Zobowiązania z tytułu emisji euroobligacji oraz obligacji hybrydowych	Wartość księgowa	Wartość godziwa	
		Poziom 1	Poziom 2
Stan na 31 grudnia 2021	2 532	1 476	1 151
euroobligacje	1 393	1 476	-
obligacje hybrydowe	1 139	-	1 151
Stan na 31 grudnia 2020	2 561	1 476	1 444
euroobligacje	1 396	1 476	-
obligacje hybrydowe	1 165	-	1 144

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu obligacji wyemitowanych w euro została oszacowana: w przypadku euroobligacji na podstawie kwotowań z systemu Bloomberg z dnia 31 grudnia 2021 roku, które są ustalane na podstawie transakcji na giełdzie w Luksemburgu oraz obrotu pozagiełdowego natomiast w przypadku obligacji hybrydowych w oparciu o analizę przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu aktualnych na dzień 31 grudnia 2021 roku stóp procentowych.

30.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

30.4.1. Aktywa finansowe

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Główną pozycję kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu stanowią należności z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu umów.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu umów	Bieżące	Przeterminowane (w dniach)					Ogółem
		<30	30–90	90-180	180-360	>360	
Stan na 31 grudnia 2021							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 825	123	53	18	33	382	2 434
Odpis aktualizujący	-	(31)	(4)	(6)	(23)	(296)	(360)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 825	92	49	12	10	86	2 074
Stan na 31 grudnia 2020							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 682	154	54	28	35	305	2 258
Odpis aktualizujący	(24)	(4)	(4)	(11)	(20)	(254)	(317)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 658	150	50	17	15	51	1 941

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Instrumenty pochodne zabezpieczające CCIRS i IRS zostały szczegółowo opisane w nocie 30.6.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do pozycji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa kwalifikuje opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal SA.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	Odpisy aktualizujące obligacje, skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Odpisy aktualizujące bony oraz inne papiery wartościowe	Odpisy aktualizujące udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2021 roku	317		36	555
Przekwalifikowanie odpisów z pozostałych należności	34		-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	76		-	-
Wykorzystanie	(27)		-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(40)		-	(21)
Zmiana składu konsolidowanych jednostek	-		(36)	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2021 roku	360		-	534
	-		-	-
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2020 roku	310		36	372
Utworzenie odpisów aktualizujących	75		-	183
Wykorzystanie	(32)		-	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(36)		-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2020 roku	317		36	555

30.4.2. Zobowiązania finansowe

Wszystkie zobowiązania finansowe Grupy są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem instrumentów pochodnych zabezpieczających. W tej kategorii instrumentów finansowych Grupa prezentuje przede wszystkim otrzymane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje.

	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Łącznie zobowiązania z tytułu finansowania
Stan na 31 grudnia 2020	3 432	2 561	5 993
Uruchomienie	2 718	-	2 718
Splata/Wykup	(3 458)	-	(3 458)
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	(9)	(9)
Splata odsetek	(35)	(73)	(108)
Odsetki naliczone w okresie	45	65	110
Pozostałe zmiany	2	(12)	(10)
Stan na 31 grudnia 2021	2 704	2 532	5 236

W ramach odsetek zapłaconych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych są ujęte również kwoty dotyczące instrumentów zabezpieczających płatności odsetkowe związane z posiadanymi zobowiązaniami finansowymi 56 mln i leasingowymi 40 mln.

Kredyty i pożyczki

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR, Stopa redyskontowa	
Wartość kredytu/ pożyczki	2 704	3 432
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	1 395	1 742
od 1 roku do 3 lat	758	769
od 3 lat do 5 lat	265	533
powyżej 5 lat	286	388

Na dzień 31 grudnia 2021 i 31 grudnia 2020 roku wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych wyniosła odpowiednio 6 564,7 mln zł (wykorzystane w 40,9%) i 5 575,1 mln zł (wykorzystane w 61,4%) .

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek zostały przedstawione w nocie 30.5.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Waluta	EUR	
Stopa Referencyjna	stała	
Wartość emisji		
w walucie	551	555
w złotych	2 532	2 561
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	31	41
od 1 roku do 2 lat	569	-
od 2 lat do 3 lat	-	577
powyżej 5 lat	1 932	1 943

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych obligacji zostały przedstawione w nocie 30.5

30.5. Dostępne finansowanie zewnętrzne

W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz na dzień kończący okres sprawozdawczy i dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji, nie wystąpiły przypadki naruszenia zobowiązań umownych wynikających z warunków pozyskanego finansowania zewnętrznego.

Dostępne finansowania zewnętrzne według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawia poniższa tabela:

Podmiot finansujący	Rodzaj zobowiązania	Cel finansowania	Data zawarcia umowy	Limit finansowania	Kwota dostępnego finansowania	Zadłużenie nominalne na 31.12.2021	Termin spłaty
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	16-12-2009	1 050	-	291	15-12-2025
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	10-07-2013	1 000	-	663	15-09-2031
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	29-04-2010	1 076	-	278	18-12-2024
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	26-06-2013	800	-	286	18-12-2024
Nordycki Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	30-04-2010	200	-	11	15-06-2022

Podmiot finansujący	Rodzaj zobowiązania	Cel finansowania	Data zawarcia umowy	Limit finansowania	Kwota dostępnego finansowania	Zadłużenie nominalne na 31.12.2021	Termin spłaty
Obligatariusze	Euroobligacje	Cele ogólnokorporacyjne	07-03-2017	1 380 ¹	-	1 380 ¹	07-03-2027
PKO Bank Polski SA	Limit kredytowy	Cele ogólnokorporacyjne	20-09-2012	200	137	63 ²	19-09-2022
Nordycki Bank Inwestycyjny	Kredyt	Budowa FW Myślıno	23-10-2014	68	-	30	15-09-2026
WFOŚiWG	Pożyczka	Program inwestycyjny Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	27-06-2014	7	-	7	30-06-2024
NFOSiGW	Pożyczka	Program inwestycyjny Energa Elektrownie Ostrołęka SA	30-08-2018	134	-	121	20-12-2028
Europejski Bank Inwestycyjny	Obligacje hybrydowe	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	04-09-2017	1 150 ³	-	1 150 ³	12-09-2037
Kredyt konsorcjalny	Kredyt rewolwingowy	finansowanie celów korporacyjnych Energa SA, w tym finansowanie bieżącej działalności oraz finansowanie programu inwestycyjnego, z wyłączeniem nakładów inwestycyjnych w zakresie energetyki węglowej	17-09-2019	2 000	2 000	-	17-09-2024 ⁴
Bank Gospodarstwa Krajowego	Kredyt rewolwingowy	finansowanie celów korporacyjnych Energa SA, w tym finansowanie bieżącej działalności oraz finansowanie programu inwestycyjnego oraz refinansowanie zadłużenia finansowego	03-07-2020	500	400	100	18-08-2023
SMBC	Kredyt rewolwingowy	finansowanie celów korporacyjnych Energa SA, w tym finansowanie bieżącej działalności oraz finansowanie programu inwestycyjnego oraz refinansowanie zadłużenia finansowego, z wyłączeniem nakładów inwestycyjnych w zakresie energetyki węglowej	28-07-2020	552 ⁵	552	-	28-07-2025
PKN Orlen	Pożyczka	Finansowanie celów ogólnokorporacyjnych	31-05-2021	1 000	100	900	30-05-2022
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny Energa-Operator SA	16-12-2021	690 ⁶	690	-	16-12-2041
RAZEM				11 807	3 879	5 280	

¹ zobowiązanie z tytułu euroobligacji w łącznej kwocie 300 mln EUR przeliczone po kursie średnim NBP z dnia 31 grudnia 2021 roku

² wartość limitów gwarancyjnym udzielonych spółkom Grupy Kapitałowej Energa na podstawie zawartych umów wykonawczych (wykorzystanie limitu globalnego)

³ zobowiązanie w tytułu obligacji hybrydowych w kwocie 250mln EUR przeliczone po kursie średnim NBP z dnia 31 grudnia 2021 roku

⁴ kredyt udzielony jest na okres 5 lat od dnia podpisania umowy z możliwością przedłużenia o rok; wskazana data jest końcową datą obowiązywania umowy, kredyt traktowany jest jako krótkoterminowy

⁵ zobowiązanie w kwocie 120 mln EUR przeliczone po średnim kursie NBP z dnia 31 grudnia 2021 roku

⁶ zobowiązanie w kwocie 150 mln EUR przeliczone po średnim kursie NBP z dnia 31 grudnia 2021 roku

30.6. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie ryzyka walutowego

Pomiędzy spółką celową Energa Finance AB (publ) a Energa SA została zawarta umowa pożyczki denominowana w EUR na kwotę 200 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu powyższej pożyczki, Grupa zawarła w kwietniu 2017 roku transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS o nominale 200 mln EUR („CCIRS III”).

Jako pozycję zabezpieczaną w powyższych relacjach zabezpieczających, Grupa desygnowała ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 100% łącznego nominalu pożyczki.

Jako instrument zabezpieczający Grupa desygnowała transakcję CCIRS, w ramach której Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu pożyczek wewnątrzgrupowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów do lutego 2027 roku.

We wrześniu 2017 roku Energa SA dokonała emisji obligacji hybrydowych na łączną kwotę 250 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu tych obligacji Spółka zawarła transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS („CCIRS IV”).

Jako pozycję zabezpieczaną w relacjach zabezpieczających, Spółka desygnowała ryzyko walutowe z tytułu emisji obligacji hybrydowych denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 100% łącznego nominalu wyemitowanych obligacji.

Jako instrument zabezpieczający Spółka desygnowała transakcje CCIRS, w ramach której Spółka otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Spółkę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu wyemitowanych obligacji. Spółka oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych do września 2027 roku.

Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej

W kwietniu i czerwcu 2018 roku Spółka zawarła transakcje zamiany stóp procentowych IRS w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wynikającego z wykorzystanego finansowania z tytułu (patrz nota 30.5):

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 100 mln zł,
- zawartej w 2009 roku umowy kredytowej z EBI – 100 mln zł.

W sierpniu 2019 roku Spółka zawarła kolejną transakcję IRS dla:

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 150 mln zł.

Jako pozycje zabezpieczane w relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko stopy procentowej WIBOR 3M wynikające z płatności odsetkowych od powyższych zobowiązań finansowych w okresie nie dłuższym niż 4 lata od daty zawarcia transakcji zabezpieczających.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa desygnowała transakcje IRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o zmiennym oprocentowaniu w walucie PLN oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne odsetkowe otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi odsetkowymi z tytułu zabezpieczanych zobowiązań finansowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych maksymalnie do czerwca 2023 roku.

Wszystkie posiadane instrumenty zabezpieczające służą zabezpieczeniu przepływów pieniężnych i dotyczą instrumentów finansowych zakwalifikowanej do tej samej kategorii ryzyka. Przedstawione instrumenty zabezpieczające dotyczą zobowiązań z tytułu pożyczek pomiędzy Energa Finance AB a Energa SA, obligacji hybrydowych oraz kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających wyniosła:

	Wartość (PLN mln)	Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przyjęta za podstawę ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Kwoty nominalne instrumentu zabezpieczającego w mln	
				EUR	PLN
Stan na 31 grudnia 2021					
CCIRS III	112	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	200	-
CCIRS IV	138	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	250	-
IRS	5	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	-	350

	Wartość (PLN mln)	Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zmiana wartości godzimej instrumentu zabezpieczającego przyjęta za podstawę ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Kwoty nominalne instrumentu zabezpieczającego w mln	
				EUR	PLN
Stan na 31 grudnia 2020					
CCIRS III	21	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	200	-
CCIRS IV	32	Aktywa – Pozostałe aktywa finansowe	Brak	250	-
CCIRS III	(4)	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	200	-
CCIRS IV	(1)	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	250	-
IRS	(12)	Zobowiązania – Pozostałe zobowiązania finansowe	Brak	-	350

Grupa pozostała przy rachunkowości zabezpieczeń według MSR 39, jednocześnie nie stwierdzono w badanym okresie nieefektywności.

Z tytułu stosowania wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniędzy kapitał z aktualizacji wyceny (efektywna część zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego pomniejszona o podatek odroczonej) zwiększył się w okresie sprawozdawczym o kwotę 183 mln zł a w okresie porównywalnym zmniejszył się o 44 mln zł.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w okresie sprawozdawczym:

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Na początek okresu sprawozdawczego	(96)	(52)
Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie, równa zmianie wartości godzinowej instrumentów zabezpieczających	219	84
Naliczone, niezapadłe odsetki, przeniesione z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	-	(9)
Rewaluacja instrumentów zabezpieczających, przeniesiona z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	7	(129)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	(43)	10
Na koniec okresu sprawozdawczego	87	(96)

Na dzień 31 grudnia 2021 roku nie stwierdzono nieefektywności wynikającej z zastosowanej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

30.7. Zabezpieczenia ustanowione na aktywach

Na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku nie wystąpiły istotne aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia.

31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe oraz instrumenty zabezpieczające. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest wykorzystanie jako środka do finansowania działalności Grupy lub mitygacji ryzyk finansowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z powyższych rodzajów ryzyka. W dniu 20 grudnia 2017 roku Zarząd Energa SA podpisał ze spółkami Grupy Kapitałowej Energa Umowę o współpracy, której integralnymi elementami są Polityka zarządzania płynnością w Grupie Energa oraz Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie Energa (ryzykiem walutowym i stopy procentowej). Tym samym oba dokumenty zostały wprowadzone do stosowania w całej Grupie Energa, co umożliwia

efektywne zarządzanie powyższymi grupami ryzyk z poziomu spółki holdingowej. Oba dokumenty określają procedury zarządzania ryzykiem finansowym przez poszczególne spółki Grupy oraz nakładają na nie stosowne wymogi sprawozdawcze.

31.1. Ryzyko rynkowe

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko zmian cen towarów.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Energa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej, która wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Energa narażona jest na ryzyko stóp procentowych w związku z posiadaniem aktywów i zobowiązań, dla których przychody oraz koszty są kalkulowane w oparciu o rynkowe stopy procentowe, które mogą podlegać wahanom.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, która wiąże się przede wszystkim z długoterminowym zadłużeniem finansowym. Polityka finansowa Grupy przewiduje ograniczanie ryzyka wahań stóp procentowych poprzez utrzymywanie części zadłużenia oprocentowanego stałą stopą procentową. Dodatkowo Grupa Energa na poziomie spółki holdingowej zawarła szereg transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej IRS. Na dzień 31 grudnia 2021 roku 55% (2020 roku: 49%) zadłużenia finansowego wykazanego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych) było oprocentowane według stałej stopy procentowej lub było zabezpieczone przed ryzykiem stopy procentowej poprzez transakcje IRS.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. W tym celu wykorzystano poziomy referencyjnych stóp procentowych na dzień kończący okres sprawozdawczy. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym. W przypadku stopy WIBOR, ze względu na niską płynność rynku opcji na stopę procentową, wyznaczono arbitralnie wielkość przesunięcia krzywej stopy procentowej.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałby odniesiony do:

- innych całkowitych dochodów dla instrumentów pochodnych zabezpieczających,
- przychodów/kosztów odsetkowych dla pozostałych instrumentów finansowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej. Zmienność stóp procentowych została wyznaczona na podstawie średniej rocznej wartości zmienności dziennych danych historycznych notowań za rok 2021:

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2021		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2021			
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
	PLN	PLN	WIBOR +150 pb	WIBOR -150 pb	EURIBOR +50 pb	EURIBOR -50 pb
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	340	340	5	(5)	-	-
Inne instrumenty pochodne	16	16	-	-	-	-
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	981	981	15	(15)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 723	1 723	26	(26)	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 532	-	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(36)	36	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	255	255	100	(107)	(41)	42
Zmiana innych całkowitych dochodów			100	(107)	(41)	42

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2020		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2020			
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			PLN	PLN	WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	221	221	1	(1)	-	-
Inne aktywa pochodne	16	16	-	-	-	-
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 241	1 241	6	(6)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	2 186	2 186	11	(11)	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 561	-	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(16)	16	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	53	53	50	(51)	(57)	56
Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	17	17	3	(3)	-	-
Zmiana innych całkowitych dochodów			53	(54)	(57)	56

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji handlowych i finansowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów oraz zaciągania zobowiązań finansowych w walutach innych niż jej waluta wyceny lub posiadania aktywów finansowych w tych walutach. Grupa identyfikuje przede wszystkim ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN.

W analizie wrażliwości na ryzyko walutowe potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych. Zmienność kursów walutowych została wyznaczona na podstawie średniej rocznej wartości zmienności dziennych danych historycznych notowań za rok 2021:

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2021		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2021	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
			PLN	PLN
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	2 074	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	340	59	9	(9)
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	255	2 274	341	(341)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 067	18	(3)	3
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 532	2 532	(380)	380
Zmiana zysku brutto			(64)	64
Zmiana innych całkowitych dochodów*			31	(31)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2020		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2020	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
	PLN	PLN	kurs EUR/PLN +15,0%	kurs EUR/PLN -15,0%
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów	1 941	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	221	65	10	(10)
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	53	2 375	356	(356)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	792	1	(0)	0
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 561	2 561	(384)	384
Instrumenty pochodne zabezpieczające (pasywa)	17	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(63)	63
Zmiana innych całkowitych dochodów*			45	(45)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

W zakresie transakcji handlowych Grupa nie jest narażona w istotnym stopniu na ryzyko związane z kursami wymiany walut, jako że rozliczenia pieniężne Grupy prowadzone są głównie w walucie krajowej.

W zakresie transakcji finansowych Grupa jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu wyemitowanych euroobligacji. W celu zabezpieczenia tego ryzyka Grupa zawarła transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS oraz wdrożyła rachunkowość zabezpieczeń (patrz opis w nocie 30.6).

Ryzyko cen towarów

Grupa narażona jest na czynniki ryzyka związane z fluktuacjami cen towarów wykorzystywanych w działalności operacyjnej.

Najistotniejsze ryzyko dotyczy zmiany cen zakupu energii elektrycznej oraz świadectw pochodzenia na rynku hurtowym dotyczących kontraktów zawieranych przez spółkę Energa-Obrót SA w horyzoncie długo, średnio i krótkoterminowym na rynku polskim.

W związku z powyższym, istotnym elementem jest odniesienie osiąganego poziomu ekspozycji na ryzyko do zakładanego wyniku finansowego na dany rok. Ekspozycja na ryzyko rynkowe odnosi się do wszystkich otwartych pozycji (transakcji), a jej ograniczanie odbywa się za pomocą modelu zarządzania ryzykiem poprzez wartość narażoną na ryzyko (VaR). Model ten ogranicza ryzyko rynkowe m.in. w odniesieniu do zmienności cen energii elektrycznej, cen certyfikatów CO₂ czy praw majątkowych. Model zakłada ponoszenie ryzyka jedynie w akceptowalnych granicach dla pozycji otwartej portfela produktów poprzez nałożenie limitów ekspozycji na ryzyko dla każdego z portfeli oraz całościowo dla całej spółki Energa-Obrót SA. Wartość narażona na ryzyko (VaR) jest cyklicznie monitorowana i raportowana, aby nie przekroczyła ustalonych wartości oraz uwzględnia m.in. wolumen otwartej pozycji (różnica pomiędzy poziomem wolumenu sprzedanego i kupionego), zmienność cen produktów i korelacje pomiędzy poszczególnymi produktami w portfelu.

Ponadto w celu ograniczenia ryzyka związanego ze zmiennością cen zakupu energii elektrycznej na rynku hurtowym dotyczącym kontraktacji na rzecz odbiorców końcowych, podejmowane są działania zabezpieczające poprzez:

- minimalizowanie pozycji otwartej na portfelu energii elektrycznej, która polega na koordynacji i optymalizacji procesu zakupowo-sprzedażowego tak, aby różnica pomiędzy wolumenem zakupionym i sprzedanym nie przekraczała z góry ustalonych wartości,
- zawieranie kontraktów w określonych proporcjach oraz w postaci różnych produktów,
- wyznaczanie limitów wolumenowych na otwartą pozycję dla uczestnictwa w wybranych rynkach, minimalizujące ryzyko związane z dużym wahaniem cen energii elektrycznej na tym rynku,

31.2. Ryzyko kredytowe

W Grupie zdefiniowano występowanie ryzyka kredytowego jako prawdopodobieństwo niewypelnienia przez kontrahenta jego zobowiązań finansowych. Minimalizowanie ryzyka kredytowego może być osiągane poprzez działania zmierzające do wartościowej oceny ryzyka, monitoring kondycji finansowej kontrahentów oraz zabezpieczanie kredytu kupieckiego za pomocą dostępnych narzędzi takich jak gwarancje bankowe, poręczenia, cesje, hipoteki, kaucje, przedpłaty, rygor poddania się egzekucji w akcie notarialnym, weksel, zastaw rejestrowy itp.

Ograniczanie ryzyka kredytowego następuje w odniesieniu do kontrahentów o największych obrotach, czyli portfela kontrahentów hurtowych oraz portfela klientów strategicznych. Szczególne znaczenie mają w tym zakresie: badanie zdolności kredytowej, limity handlowe, określone zapisy w umowach z kontrahentami oraz pozyskiwanie zabezpieczeń od klientów o niskiej wiarygodności.

W Grupie zostały stworzone odpowiednie procedury minimalizujące ryzyko niewypłacalności kontrahentów. Na hurtowym rynku energii procedury określają limity możliwej sprzedaży energii elektrycznej bez wymagania zabezpieczeń. Na transakcje przekraczające ww. limit wymagane są zabezpieczenia np. gwarancja bankowa.

W ramach sprzedaży do klientów strategicznych iF biznesowych procedury nakładają obowiązek oceny wiarygodności klientów. W przypadku klientów o niskiej wiarygodności warunkiem rozpoczęcia sprzedaży jest pozyskanie zabezpieczenia zaakceptowanego przez sprzedawcę.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Brak spłacalności rozumiany jest jako wartość oczekiwanej straty, wynikającej z nieterminowej lub niepełnej spłaty należności przez Klientów, które są szacowane w okresie miesięcznym, dla wszystkich należności i w całym okresie życia należności. Niespłacalność w odniesieniu do wydarzeń rzeczywistych Grupa definiuje w momencie braku wywiązania się z zobowiązania przez kontrahenta po upływie pierwszego dnia od terminu wymagalności należności.

Poniżej prezentujemy ujawnienia dotyczące ryzyka kredytowego w podziale na kategorie ratingu oraz pozostałe kategorie dotyczące należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów:

	Stan na 31 grudnia 2021			Stan na 31 grudnia 2020		
	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis
Klient rating najlepszy	0,0%	579	-	0,0%	515	-
Klient rating średni	0,0%	151	-	0,0%	234	-
Klient rating najniższy	2,4%	20	-	1,5%	37	(1)

	Stan na 31 grudnia 2021			Stan na 31 grudnia 2020		
	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis	Średnioważony wskaźnik straty	Wartość brutto	Odpis
Klienci bez ratingu w linii biznesowej sprzedaży	1,7%	681	(12)	1,7%	734	(13)
Należności sporne	84,1%	351	(295)	83,1%	313	(259)
Pozostałe należności	8,1%	652	(53)	10,3%	425	(44)

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości księgowej tych instrumentów. Jednocześnie uznajemy, iż są to aktywa o niskim ryzyku kredytowym.

W obszarze finansowym ryzyko kredytowe jest ograniczane poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ograniczenie ryzyka koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

Wartość księgowa kategorii i klas instrumentów finansowych została przedstawiona w nocie 30.1.

31.3. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy niezbędnych do regulowania zobowiązań zgodnie z ich terminami wymagalności przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to bazuje na prognozowanych przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej, które są sporządzane przez wszystkie spółki Grupy. Dodatkowo prowadzona jest bieżąca weryfikacja trafności sporządzanych prognoz.

Z dniem 4 stycznia 2016 roku w Grupie Energa została uruchomiona usługa cash-poolingu rzeczywistego bezzwrotnego dla środków w walucie krajowej. Narzędzie to pozwala w sposób efektywny zarządzać płynnością Grupy z poziomu spółki holdingowej. Zgodnie z założeniami struktury na koniec każdego dnia roboczego środki pieniężne spółek Grupy konsolidowane są na rachunkach Energa SA i następnego dnia mogą być wykorzystywane do finansowania zobowiązań płatniczych poszczególnych uczestników. Wdrożone narzędzie pozwala w sposób efektywny wykorzystywać do finansowania prowadzonej działalności w pierwszej kolejności środki wypracowane przez Grupę a w kolejnym kroku finansowanie dłużne.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, euroobligacje oraz umowy leasingu finansowego.

Szczegółowy opis głównych tytułów pozyskanego przez Grupę finansowania zewnętrznego został przedstawiony w nocie 30.5.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności (według wartości nominalnej, włączając płatności z tytułu ewentualnych odsetek).

	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2021					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	312	1 111	1 074	294	2 791
Obligacje	29	44	797	1 964	2 834
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 065	2	-	-	1 067
Pozostałe zobowiązania finansowe	407	40	191	657	1 295
RAZEM	1 813	1 197	2 062	2 915	7 987
31 grudnia 2020					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	358	1 418	1 372	403	3 551
Obligacje	29	44	836	2 074	2 983
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	777	15	-	-	792
Pozostałe zobowiązania finansowe	195	54	133	593	975
RAZEM	1 359	1 531	2 341	3 070	8 301

Na aktywa składają się głównie środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług. Strukturę środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawia nota 20. Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług została zamieszczona w nocie 30.4.1., zaś w zakresie zobowiązań z tytułu leasingu w nocie 35.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

32. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)*
Wynik na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	(20)	(2)
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne	81	330
Odpis udziałów, pożyczek i wartości firmy	(8)	371
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	(1)	(11)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych	-	(12)
Umorzenie praw majątkowych	788	720
Nieodpłatnie otrzymane prawa majątkowe	(125)	(95)
Wynik na sprzedaży jednostek zależnych	15	-
Przychody z najmu nieruchomości inwestycyjnych	(31)	-
Pozostałe	(11)	2
RAZEM	688	1 303

* Przekształcenie opisano w nocie 9.32

Zmiana stanu należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	(133)	(139)
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(49)	-
Zmiana stanu należności z tytułu naliczonego VAT	(22)	43
Zmiana stanu zaliczek na dostawy	32	50
Zmiana pozostałych należności finansowych	35	126
Zmiana stanu pozostałych należności niefinansowych	63	(12)
Korekta o zmianę stanu należności wynikającą ze sprzedaży jednostek zależnych	(22)	-
Pozostałe	21	(15)
RAZEM	(75)	53

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	275	(149)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	222	20
Zmiana stanu zobowiązań finansowych wynikająca z wyceny instrumentów pochodnych	99	-
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań krótkoterminowych	2	13
Korekta o zmianę stanu leasingów	(135)	(66)
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	(80)	5
Korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających	17	67
Korekta o zmianę stanu zobowiązań wynikającą ze sprzedaży jednostek zależnych	21	-
Pozostałe	(22)	17
RAZEM	399	(93)

Zmiana stanu rezerw

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zmiana stanu rezerw długoterminowych	(189)	137
Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	310	(38)
Korekta o zmianę stanu rezerw aktuarialnych ujętą w innych całkowitych dochodach	85	(44)
Korekta dotycząca rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji	34	(40)
Korekta dotycząca aktywów trwałych dostępnych do sprzedaży	6	-
Korekta dotycząca rezerwy na generalnego wykonawcę	171	-
Korekta o zmianę stanu rezerw wynikającą ze sprzedaży jednostek zależnych	2	-
RAZEM	419	15

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zmiana rozliczeń międzyokresowych	118	(67)
Rzeczowe aktywa nieodpłatnie otrzymane	(33)	(15)
Otrzymane dotacje	(85)	(33)
Korekta o zmianę stanu rozliczeń międzyokresowych wynikającą ze sprzedaży jednostek zależnych	3	-
RAZEM	3	(115)

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020 (dane przekształcone)*
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(2 570)	(2 312)
Wpływy z tytułu rozrachunków dotyczących zakupu rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	79	(5)
Wpłacone zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	(182)	-
RAZEM	(2 673)	(2 317)

* Przekształcenie opisano w nocie 9.32

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE
33. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów związanych z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych, które jeszcze nie zostały ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wyniosły około 4 164,4 mln zł, w tym:

- Przedsięwzięcia objęte planem rozwoju spółki Energa-Operator SA w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2020 – 2025 (uzgodniony z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki) – około 3 834,9 mln zł,
- Budowa instalacji fotowoltaicznej PV Wielbark 189,2 mln zł oraz PV Gryf - 18,2 mln zł - projekty realizowane przez Energa OZE S.A.,
- Budowa instalacji fotowoltaicznych PV Czernikowo+, PV Samolubie 1, PV Samolubie 2, PV Pierzchały oraz PV Przykona - 13,1 mln zł - projekty realizowane przez Energa OZE S.A.,
- Prace modernizacyjne obecnej infrastruktury realizowane przez Energa OZE S.A. w lokalizacjach Włocławek, Kołbudy, Brąswald, Gałąźnia, Błonie, Żydowo, Kolincz, Kępice - 3,1 mln zł; opracowania koncepcyjne elektrowni wodnych, wiatrowych i fotowoltaicznych - 0,4 mln zł,
- CCGT Grudziądz oraz CCGT Gdańsk – budowa elektrowni gazowo-parowych – około 39,2 mln zł,
- EC Kalisz Budowa rezerwowo-szczytowej wodnej kotłowni gazowej z dwoma kotłami o mocy ok. 20 MWt każdy i jednym kotłem o mocy ok. 10 MWt realizowana przez spółkę Energa Kogeneracja Sp. z o.o. - 35,2 mln zł,
- Budowa na terenie elektrociepłowni w Elblągu trzech kotłów gazowych wodnych, każdy o mocy 38 MWt realizowana przez spółkę Energa Kogeneracja Sp. z o.o. - 16,2 mln zł,
- Pozostałe prace modernizacyjne i optymalizacyjne realizowane przez spółkę Energa Kogeneracja sp. z o.o. w Elektrociepłowni w Elblągu – około 3,2 mln zł; w Żychlinie - około 0,7 mln zł oraz Kaliszu - około 0,5 mln zł,
- Energa Oświetlenie Sp. z o.o - przebudowa budynku administracyjno-warsztatowego – około 3,1 mln zł; zakup podnośników - około 0,5 mln Euro,
- Przedsięwzięcia modernizacyjne realizowane w Elektrowni Ostrołęka B (m.in. modernizacja elektrofiltrów, modernizacja układów automatyki w obszarze kotłowym, modernizacja węzła LFC, modernizacja układu pomp wody chłodzącej) około 3 mln zł,
- Dostawa wkładów katalitycznych w Elektrowni Ostrołęka B – około 2,2 mln zł.

34. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

34.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Na dzień 31 grudnia 2021 roku jednostką kontrolującą Grupę był PKN Orlen S.A. Przychody ze sprzedaży osiągnięte przez Grupę na transakcjach z jednostką kontrolującą na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosły 120 mln zł, należności z tytułu dostaw i usług wyniosły 22 mln zł. Koszty transakcji z tym podmiotem kształtowały się na poziomie 234 mln zł natomiast zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyniosły 82 mln zł. Dodatkowo Grupa osiągnęła przychody w kwocie 40 mln zł (w tym odsetki 24 mln zł) z tytułu zawarcia ugody z PKN Orlen S.A. dotyczącej roszczenia sądowego z tytułu opłaty systemowej za usługi świadczone temu podmiotowi jako autoproducentowi. W dniu 31 maja 2021 Grupa zawarła z PKN Orlen S.A umowę pożyczki z okresem spłaty do 30 maja 2022 roku. Maksymalna wartość zadłużenia wynikająca z zawartej pożyczki w dowolnym okresie jej trwania nie może przekroczyć 1000 mln zł. Oprocentowanie pożyczki uzależnione jest od wskaźnika: wartość długu netto/EBITDA. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość zadłużenia wynikająca z zawartej umowy wynosiła 900 mln zł, a oprocentowanie kształtowało się na poziomie WIBOR 1M+0,7% marży.

Grupa dokonuje transakcji także z innymi podmiotami powiązanymi ze Skarbem Państwa w ramach zwykłego toku prowadzonej działalności gospodarczej.

Transakcje dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz praw majątkowych, sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej (w tym tranzytu), rozliczeń z operatorem systemu przesyłowego w obszarze rynku bilansującego, z tytułu usług przesyłowych, usług systemowych oraz usług pracy interwencyjnej, a także zakupu paliw (głównie węgla). Transakcje te są przeprowadzane na warunkach rynkowych, a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami.

Przychody ze sprzedaży osiągnięte przez Grupę na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosły 18 mln zł, a koszty transakcji z tymi podmiotami kształtowały się na poziomie 61 mln zł.

Dodatkowo występowały również transakcje o charakterze finansowym (kredyty, gwarancje, opłaty bankowe, prowizje) z Bankiem PKO BP, Bankiem Pekao S.A. oraz z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (opłaty bankowe, prowizje).

W zakresie ujawnień dotyczących transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez Skarb Państwa Grupa stosuje zwolnienie określone w paragrafie 25 MSR 24.

34.2. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami i jednostkami stowarzyszonymi

Poziom sprzedaży spółek z Grupy Kapitałowej Energa SA do jednostki stowarzyszonej oraz wspólnych przedsięwzięć w okresie zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w analogicznym okresie roku poprzedniego był nieistotny. W 2021 roku zakup od jednostki stowarzyszonej oraz wspólnych przedsięwzięć ukształtował się na poziomie 191 mln zł (w analogicznym okresie roku poprzedniego poziom zakupów wyniósł 163 mln zł). Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom należności był na nieistotnym poziomie. Wartość zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosła 120 mln zł, z czego 86 mln zł dotyczy zobowiązań z tytułu leasingu (transakcji zbycia aktywów związanych z procesem budowy elektrowni gazowej pomiędzy Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o. a CCGT Ostrołęka Sp. z o.o.), w stosunku do 56 mln zł na dzień 31 grudnia 2020 roku. Powyższe transakcje dotyczące 2021 roku, z wyłączeniem opisanej powyżej transakcji zbycia aktywów, zrealizowane były głównie z Polską Grupą Górnictwem S.A. i dotyczyły w szczególności zakupu węgla.

34.3. Transakcje z udziałem członków Zarządu jednostki dominującej

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie zawierała znaczących transakcji z członkami Zarządu.

34.4. Wynagrodzenie wypłacone lub należne kluczowej kadrze kierowniczej oraz Radom Nadzorczym spółek Grupy (w tym krótkoterminowe świadczenia pracownicze i świadczenia po okresie zatrudnienia)

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Zarząd jednostki dominującej	6	7
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	<1	<1
Zarządy jednostek zależnych	25	29
Rady Nadzorcze jednostek zależnych	3	3
Pozostała kluczowa kadra kierownicza	53	61
RAZEM	87	100

35. Zobowiązania z tytułu umów leasingu

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Opłaty leasingowe do poniesienia na dzień			
	31 grudnia 2021		31 grudnia 2020	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	77	39	73	38
W okresie od 1 do 5 lat	303	182	237	111
Powyżej 5 lat	1 272	656	1 168	593
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 652	877	1 478	742
Minus koszty finansowe	775	-	736	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	877	877	743	742

36. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie inwestycyjnego poziomu ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników finansowych, które wspierająby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Powyższy cel realizowany jest poprzez przyjęte w Grupie regulacje wewnętrzne. Jednostka dominująca jest podmiotem, który odpowiada za prowadzenie polityki dłużnej Grupy.

Grupa monitoruje podstawowy wskaźnik zadłużenia jakim jest współczynnik określający relację długu netto do wielkości EBITDA szacowany na bazie wielkości skonsolidowanych. Na dzień bilansowy wielkość tegoż wskaźnika wyniosła 2,01.

Wartość powyższego wskaźnika jest cyklicznie monitorowana również przez instytucje finansujące Grupę oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na ocenę wiarygodności kredytowej Grupy, a przez to na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania dłużnego.

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 704	3 432
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 532	2 561
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty bez środków o ograniczonej możliwości dysponowania	(169)	(139)
Zadłużenie netto	5 067	5 854
EBITDA*	2 449	2 038
Zadłużenie netto / EBITDA	2,07	2,87

*szczegóły przedstawiono w nocie 10

37. Aktywa i zobowiązania warunkowe

37.1. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa identyfikuje zobowiązania warunkowe w kwocie 270 mln zł (309 mln zł na dzień 31 grudnia 2020 roku), w tym przede wszystkim z tytułu spraw spornych przeciwko spółkom Grupy Energa, w których wygranych spółek nie można wykluczyć lub wiarygodne oszacowanie wpływu środków pieniężnych nie jest na ten moment możliwe i na te sprawy nie jest tworzona rezerwa.

Największą pozycję zobowiązań warunkowych stanowią sprawy sporne związane z infrastrukturą energetyczną spółki Energa-Operator SA usadowioną na prywatnym gruncie. Grupa tworzy rezerwy na zgłoszone spory sądowe. W przypadku niepewności, co do zasadności kwoty roszczenia lub tytułu prawnego do gruntu, Grupa rozpoznaje zobowiązania warunkowe. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oszacowana wartość tych roszczeń wykazana jako zobowiązania warunkowe wynosi 249 mln PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2020 roku ich wartość wynosiła 248 mln PLN. Biorąc pod uwagę opinie prawne szacowane kwoty określają ryzyko powstania zobowiązania poniżej 50%.

37.2. Aktywa warunkowe

Na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku nie wystąpiły istotne aktywa warunkowe.

38. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia w osobach* kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	3 119	3 461
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	5 769	6 270
RAZEM	8 888	9 731

* w stosunku do poprzedniego roku zmieniono sposób prezentacji danych; w 2020 roku prezentowano przeciętne zatrudnienie w etatach aktywnych natomiast w 2021 roku w tabeli zaprezentowano łączny stan zatrudnienia w osobach na dzień 31 grudnia 2020 i 2021 roku (aktywni i nieaktywni); powyższe ma na celu dostosowanie do zasad prezentacji danych w Grupie Orlen.

39. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy

Globalna pandemia koronawirusa

W 2021 roku Grupa nie zidentyfikowała negatywnego wpływu pandemii COVID-19 na wyniki finansowe.

Należy jednak zauważyć, iż dynamika wydarzeń związanych z epidemią koronawirusa sprawia, że prognozowanie skutków gospodarczych obarczone jest dużym ryzykiem przyjęcia błędnych założeń. Biorąc pod uwagę dynamikę zmian sytuacji gospodarczej i brak dostatecznej ilości danych, nie jest możliwe dokładne oszacowanie skutków finansowych dla Grupy.

W obszarze działalności finansowej, bazując na analizach możliwych scenariuszy dalszego rozwoju sytuacji pandemicznej Grupa nie identyfikuje ryzyka niewywiązywania się ze swoich zobowiązań, a także z warunków umów o finansowanie. Grupa podjęła również działania w celu zabezpieczenia płynności w związku ze zmianami otoczenia rynkowego.

W obliczu powyższych zagrożeń Grupa na bieżąco, wnikliwie monitoruje rozwój sytuacji w wielu obszarach swojej działalności oraz podejmuje działania w celu minimalizowania negatywnego wpływu epidemii koronawirusa na jej sytuację finansową. W trybie ciągłym analizowane są różne scenariusze wydarzeń oraz opracowywane są odpowiednie środki zaradcze oraz działania mitygujące efekty zmaterializowania się poszczególnych ryzyk.

Grupa posiada możliwości skutecznego przeciwdziałania mogącym wystąpić niekorzystnym zjawiskom, zarówno w krótkim, średnim, jak i w długim horyzoncie czasowym. Ryzyka związane z możliwym obniżeniem przychodów oraz ich terminową ściągalsnością, przy jednoczesnej konieczności wywiązywania się ze zobowiązań kredytowych, będą mitygowane stosownym ograniczeniem kosztów oraz wydatków inwestycyjnych.

W związku z powyższym należy ocenić, że nie występują przesłanki świadczące o zagrożeniu kontynuacji prowadzonej przez Grupę działalności gospodarczej.

Porozumienie z PKN ORLEN dotyczące finansowania elektrowni CCGT w Grudziądzu

W dniu 31 sierpnia 2021 roku Energia SA zawarła z PKN ORLEN porozumienie w sprawie finansowania budowy elektrowni gazowo-parowej w Grudziądzu („Projekt”). W przypadku podjęcia decyzji inwestycyjnej dotyczącej Projektu, PKN ORLEN zobowiązał się do pokrycia do 100% nakładów inwestycyjnych związanych z realizacją Projektu, ale nie więcej niż 1,8 mld zł, pod warunkiem zawarcia przez spółkę CCGT Grudziądz Sp. z o.o. umowy mocowej.

Pokrycie wskazanych nakładów inwestycyjnych nastąpi poprzez udzielenie środków pieniężnych Enerdze lub spółce CCGT Grudziądz Sp. z o.o. na kapitał własny lub obcy. Porozumienie określa również zasady nadzoru nad spółką CCGT Grudziądz Sp. z o.o. oraz kierowania Projektem.

Zawarcie porozumienia dotyczącego współpracy w zakresie wydzielenia aktywów węglowych i ich integracji w ramach NABE

W dniu 23 lipca 2021 roku Energia SA, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („PGE”), ENEA S.A., TAURON Polska Energia S.A. (łącznie „Spółki energetyczne”) oraz Skarb Państwa (łącznie zwane „Stronami”) zawarły porozumienie dotyczące współpracy w zakresie wydzielenia aktywów węglowych i ich integracji w ramach Narodowej Agencji Bezpieczeństwa Energetycznego („Porozumienie”).

W dokumencie „Transformacja sektora elektroenergetycznego w Polsce. Wydzielenie aktywów węglowych ze spółek z udziałem Skarbu Państwa” („Transformacja”), opracowanym przez Ministerstwo Aktywów Państwowych, który następnie został poddany konsultacjom publicznym, przedstawiona została koncepcja wydzielenia z grup kapitałowych poszczególnych Spółek energetycznych aktywów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w konwencjonalnych jednostkach węglowych („Aktywa węglowe”). Założenia Transformacji przewidują m.in. integrację Aktywów węglowych w ramach jednego podmiotu, tj. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. - spółki zależnej PGE, która będzie docelowo działała pod firmą Narodowej Agencji Bezpieczeństwa Energetycznego („NABE”).

Porozumienie pozwoli na sprawną i efektywną realizację procesu mającego na celu utworzenie NABE.

40. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Wojna w Ukrainie

W dniu 24 lutego 2022 roku od ataku wojsk rosyjskich rozpoczęła się wojna w Ukrainie. Agresja Rosji doprowadziła do szeregu zdecydowanych działań państw zachodnich, które przygotowały pakiet sankcji ekonomicznych, zadaniem których jest uderzenie w podstawy rosyjskiej gospodarki i zmuszenie Rosji do zaprzestania agresji.

Sytuacja w Ukrainie będzie niewątpliwie miała istotny wpływ na krajową i międzynarodową gospodarkę.

Grupa monitoruje na bieżąco sytuację w Ukrainie pod kątem wpływu na jej działalność, niemniej jednak duża dynamika wydarzeń sprawia, że prognozowanie skutków gospodarczych wojny obciążone jest dużym ryzykiem przyjęcia błędnych założeń. Biorąc pod uwagę dynamikę zmian sytuacji geopolitycznej oraz gospodarczej i brak dostatecznej ilości danych, na ten moment nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych dla Grupy.

Dla pełnej oceny wpływu obecnej sytuacji na przyszłe wyniki finansowe Grupy kluczowy jest przebieg dalszych działań militarnych oraz zakres sankcji nałożonych na Rosję i Białoruś oraz reakcja banków centralnych i innych instytucji finansowych na kryzys.

Mając na względzie powyższe, Grupa identyfikuje następujące potencjalne ryzyka rynkowe:

- ryzyko osłabienia złotego względem głównych walut, w tym przede wszystkim PLN/EUR. Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe dla posiadanych zobowiązań w walutach obcych oraz podejmuje działania w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego w odniesieniu do planowanych projektów inwestycyjnych,
- ryzyko wzrostu cen surowców energetycznych (węgla i gazu) na skutek ograniczenia ich dostępności w rezultacie embarga nałożonego na Rosję. Na ten moment Grupa nie nabywa paliw od podmiotów pochodzących z Rosji, Białorusi czy Ukrainy,
- Grupa bierze pod uwagę, iż bieżąca sytuacja może mieć istotny wpływ na ceny węgla kamiennego. Niemniej jednak, w perspektywie 2022 roku Spółki Linii Biznesowej Wytwarzanie w podpisanych kontraktach mają zabezpieczoną stałą cenę sprzedaży węgla pod planowaną produkcję energii elektrycznej i ciepłej. Przy założeniu, że wolumen produkcji energii elektrycznej oraz ciepłej w 2022 roku nie przekroczy planowanego, Grupa nie identyfikuje ryzyka negatywnego wpływu wzrostu cen węgla kamiennego w 2022 roku. Grupa będzie monitorować zachowanie cen tego paliwa w odniesieniu do kolejnych okresów i podejmować właściwe działania. Ponadto, istniejące źródła wytwórcze Grupy w znikomym stopniu wykorzystują paliwo gazowe (obecnie jedynie kotły rezerwowo-szczytowe w Elblągu, których budowa zakończy się w 2022 roku, obciążone będą tym ryzykiem), które stanowi czynnik ryzyka w obecnym konflikcie. Zwraca się jednak uwagę, iż w przypadku przedłużających się działań wojennych może dojść do problemów z zaopatrzeniem Polski w paliwo gazowe w scenariuszu niewystarczającej dywersyfikacji kierunków dostaw. Może to być czynnik wpływający na prowadzone i planowane projekty budowy elektrowni gazowych typu CCGT oraz innych źródeł wykorzystujących to paliwo (silniki parowo-gazowe, które sukcesywnie będą zastępować węglowe źródła ciepłownicze). W związku z tym, w scenariuszu znacznego długofalowego wzrostu cen paliwa gazowego istnieje ryzyko pogorszenia ekonomiki toczących się projektów,
- wzrost cen nabywanych materiałów elektroenergetycznych a także innych komponentów. Może się to przełożyć na wyższe koszty bieżących remontów oraz wyższe nakłady na realizowane przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie infrastruktury dystrybucyjnej i wytwórczej,
- zapewnienie bezpieczeństwa teleinformatycznego infrastruktury wytwórczej i dystrybucyjnej służącej realizacji celów biznesowych Grupy w związku z podwyższonym ryzykiem wystąpienia ataków na tę infrastrukturę, co rodzić będzie

konieczność poniesienia wyższych kosztów ochrony obiektów, zastosowania bardziej zaawansowanych narzędzi, urządzeń, systemów zabezpieczających,

- dalszy wzrost inflacji i stóp procentowych. Może to wpłynąć na pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw w Polsce oraz spadek dyscypliny płatniczej klientów. Ponadto, negatywny wpływ tych czynników na rynki finansowe może prowadzić do ograniczenia dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania lub pogorszenia ich warunków.

Grupa nie identyfikuje natomiast bezpośredniego wpływu wojny w Ukrainie na wyniki finansowe 2021.

Spółki Grupy nie posiadają kontaktów biznesowych z podmiotami gospodarczymi zarejestrowanymi na terytorium Ukrainy, Rosji oraz Białorusi.

Podpisy członków Zarządu Energa SA:

Iwona Waksmundzka-Olejniczak

Prezes Zarządu

.....

Adrianna Sikorska

Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji

.....

Marek Kasicki

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

.....

Dominik Wadecki

Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych

.....

Janusz Szurski

Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

.....

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania:

Magdalena Kamińska

Dyrektor Departamentu Finansów

.....

Bartłomiej Bieńkowski

Kierownik Wydziału Sprawozdawczości Finansowej i Podatków

.....

Gdańsk, 30 marca 2022 roku